

ԱՐԶԱԳԱՆԳ

ARTZAKANK - ECHO

Bimestriel bilingue publié à Genève

JUILLET - AOÛT 2020
N° 228

MOBILISATION FACE À UNE NOUVELLE OFFENSIVE AZÉRIE

Բովանդակություն

- Էջ 4 - Երբ թշնամին ծածուկ կը գործէ
- Էջ 5 - Թուրքերը պատրաստուած են վերականգնել հայ-թուրքական սահմանին գտնուող պատմական կամուրջը
- Էջ 8 - Լոյս է տեսել Կոմիտասի «Սուրբ Պատարագ»-ի ծայնասկաւառակը
- Էջ 11 - Դետոդ Ալիշան - 200
- Էջ 15 - Գիւմրիի մէջ բացուեցաւ Սողոման Թեփրեանի յուշատուն-թանգարանը
- Էջ 16 - Սուրբ Սոֆիայի տաճարին մէջ հայկական հետքեր
- Էջ 17 - Nayiri.com-ը թողարկած է Գերմաներէն-Յայերէն բառարան - «Յայ գրականութիւնը թարգմանութիւններում» ծրագիրը վերականգնում է
- Էջ 22 - «Չոյգ Արեգակներ» բալետը Mezzo TV-ի եթերում
- Էջ 22 - Ժընեւ և Լեման շրջանի Սուրբ Յակոբ Եկեղեցոյ լուրեր

Sommaire

- P. 2 - Un livre sur la contribution du pasteur Antony Krafft-Bonnard
- P. 3 - Attaque militaire contre l'Arménie: Une nouvelle guerre de religion?
- P. 6 - Immigration vers l'Arménie - Interview avec Anush Bezhanyan
- P. 9 - HyeID - Un plan d'intégration des Arméniens de la diaspora dans une structure unifiée
- P.10 - Nevrik Azadian nous a quittés
- P. 12 - Une boutique numérique des arts visuels arméniens
- P. 13 - Chasseurs de trésors arméniens
- P. 14 - Actions de l'Ambassade de Suisse en Arménie
- P. 15 - Continuer à aider l'Arménie malgré le Covid-19 ...
- P. 18 - Arménie: Une presse libre mais sous conditions!
- P. 19 - Plus de 40 000 citoyens arméniens sont retournés en Arménie
- P. 23- Nouvelles de l'Ecole Topalian
- P. 24 - Nouvelles de l'UAS

(Crédit photos: Zartonk Media et Wikipedia)

Le monde traverse une période inédite où nous devons réapprendre à vivre avec des masques et la distanciation sociale, dans la crainte d'une seconde vague de l'épidémie du coronavirus. Pendant ce temps, l'Arménie fait face à des crises simultanées particulièrement préoccupantes. Sur le plan interne, le nombre quotidien des cas d'infection par le coronavirus reste encore important et le pays compte un total de plus de 700 morts jusqu'à fin juillet. D'autre part, la lutte contre la corruption et les procédures pénales ouvertes à l'encontre de l'ex-président Robert Kotcharyan et de certains oligarques, ainsi que la crise constitutionnelle et la réforme du système judiciaire à venir soulèvent des passions et beaucoup de résistance de la part de représentants de l'ancien régime.

C'est dans ce contexte politique tendu que le 12 juillet les forces azerbaïdjanaises ont lancé une offensive militaire contre l'Arménie en attaquant les positions de l'armée arménienne à la frontière nord-est du pays. Ces attaques se sont poursuivies les jours suivants et ont visé également des infrastructures civiles dans la ville de Berd et des villages de Nerkin Karmraghbyur, Tchinari et Aygepar en faisant des dégâts matériels. Les troupes arméniennes ont réussi à repousser ces attaques et à renforcer leurs positions militaires. Pendant ces combats, quatre militaires arméniens ont perdu la vie et 36 autres ont été blessés dont un gravement. Un civil arménien a également été blessé.

Cette dernière agression perpétrée par l'armée azerbaïdjanaise et les menaces par le porte-parole du ministère azerbaïdjanais de la défense de lancer des missiles sur la centrale nucléaire arménienne de Metsamor ont suscité de vives émotions et un élan de solidarité parmi les Arméniens du monde entier.

Avec les compliments de
TAVITIAN
Atelier de sertissage

TAVITIAN S.A. - 18, ch. des Aulx - 1228 Plan-Les-Ouates - Téléphone 022 346 93 02 - Fax 022 346 93 04
tavitian@bluewin.ch

MOBILISATION FACE À UNE NOUVELLE OFFENSIVE AZÉRIE

»»» En Arménie, avant même le retour au calme, on a commencé à répertorier les dégâts dans les villages et les travaux de réparation ont déjà débuté. Outre le fonds panarménien *Himnadram*, plusieurs autres initiatives de financement participatif ont été lancées dans différents pays pour venir en aide aux populations touchées par cette dernière flambée de violence.

D'autre part, le Fonds d'assurance des militaires, qui soutient l'armée arménienne, a reçu, du 17 au 27 juillet, plus de AMD 313'000'000 en provenance de quelques 55 pays et les dons continuent d'affluer.

Mais l'action la plus significative fut celle liée à la vente des abricots arméniens en Russie. Les propriétaires azéris de l'un des plus grands marchés en gros à Moscou ont inter-

dit la vente d'une tonne et demie d'abricots d'Arménie déjà arrivés sur le territoire russe, contre tout principe de libre circulation de marchandises dans l'Union eurasiennne dont l'Arménie est membre. La communauté arménienne s'est massivement mobilisée pour acheter les abricots bloqués dans les cargaisons. La mobilisation a été tellement rapide et d'envergure qu'en une journée les stocks se sont vidés. Grâce à une coordination efficace entre le ministère arménien de l'Economie, l'Ambassade d'Arménie à Moscou et des hommes d'affaires arméniens, des espaces de remplacement ont été mis à la disposition des transporteurs où la vente pouvait se poursuivre en attendant que les démarches entreprises avec les autorités russes aboutissent à un déblocage de la situation.

Nos soldats assurent la sécurité de nos frontières au prix de leur vie et nous pouvons les soutenir en renforçant l'arrière-front. Cela signifie contribuer au développement du potentiel de l'État arménien sur les plans économique, social, militaire, éducatif etc., afin de le rendre plus fort et maître de son avenir. Un travail systématique et coordonné entre les différents acteurs en Arménie et dans la diaspora est une condition *sine qua non* de la concrétisation de ces aspirations. La mobilisation des Arméniens de Moscou pour épargner à la chaîne de production et d'exportation d'abricots arméniens de grosses pertes, surtout en cette période de crise sanitaire mondiale, est une action exemplaire dont nous pouvons nous inspirer pour atteindre nos objectifs. ■

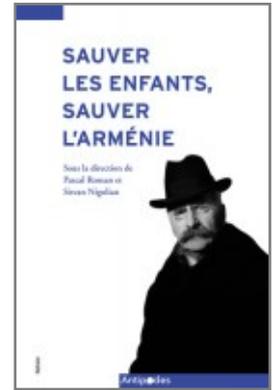
M.S.

UN LIVRE SUR LA CONTRIBUTION DU PASTEUR ANTONY KRAFFT-BONNARD

SAUVER LES ENFANTS, SAUVER L'ARMÉNIE

Sous la direction de
Pascal Roman et Sisvan Nigolian
Préface par Hans-Lukas Kieser

Paru aux Éditions Antipodes, cet ouvrage constitue un double hommage, aux victimes du génocide arménien de 1915 et à l'œuvre du pasteur Antony Krafft-Bonnard en faveur des orphelins de ce génocide. Il donne l'occasion de croiser, de manière sensible, des parcours de vie marqués par les vécus traumatiques. Au fil de la lecture, on découvrira une histoire de transmission.

Cet ouvrage est pensé comme une ouverture sur l'œuvre de sauvetage des orphelins arméniens dans le contexte historique, politique et diplomatique du début du XXe siècle. Le décryptage des enjeux complexes dans lesquels s'inscrit cette œuvre permet de mesurer son rayonnement, l'engagement indéfectible du pasteur Krafft-Bonnard et des différentes personnes et institutions qui l'ont soutenu. La dimension, toujours actuelle, des questions liées au sort des populations dans les situations de guerre et de destruction massive se trouve ainsi soulignée.

Des documents inédits, issus d'archives liées à l'histoire du Foyer arménien, éclairent la lecture de ce livre.

Sisvan Nigolian est l'un des deux fils de Barkev Nigolian dont la biographie fait partie de ce livre. Né à Genève en 1956, il fait des études de médecine à Genève et tient un cabinet de médecine générale et de médecine manuelle à Carouge. Il a grandi en Suisse et a épousé une Arménienne de Erevan.

Pascal Roman est psychologue et psychothérapeute, professeur ordinaire de psychologie clinique, psychopathologie et psychanalyse à l'Institut de psychologie, directeur de l'Observatoire de la maltraitance envers les enfants de l'Université de Lausanne. Il est l'un des nombreux arrière-petits-enfants d'Antony Krafft-Bonnard. ■

**Une présentation de ce livre aura lieu
le 27 septembre 2020 à 14h,
au Centre arménien de Genève**

ԱՐԶԱԿԱՆԳ www.artzakank-echo.ch

Rue de la Terrassière 58 - 1207 GENEVE-SUISSE
Tél. +41(0)78 892 93 31 - artzakank@yahoo.com

Responsable de publication: Maral Simsar
Prix d'abonnement annuel: CHF 30.- (6 numéros)
CCP 12-17302-9 - IBAN CH-07 0900 0000 1201 7302 9

PREMAT S.A.

IMPORT & EXPORT

9, RUE DES ALPES

CH - 1201 GENEVE

TEL. 022 731 69 35

ATTAQUE MILITAIRE CONTRE L'ARMÉNIE: UNE NOUVELLE GUERRE DE RELIGION?

Communiqué de presse

Mercredi 22 juillet 2020

Dimanche 12 juillet 2020, les forces armées azerbaïdjanaises ont déclenché des opérations militaires à la frontière nord-orientale avec l'Arménie (région du Tavush), utilisant l'artillerie lourde (obus de 82 et 120 mm), en essayant de forcer la frontière avec des troupes transportées et des chars. L'attaque a été accompagnée par l'incursion à l'intérieur de l'Arménie de drones militaires. Un de ces appareils, un Elbit Hermes 900 de fabrication israélienne, a été abattu à une profondeur de 9 km dans le territoire arménien. Au cours de cette première journée et des suivantes, des infrastructures civiles ont été visées dans les villes de Berd, Chinari et Movses. En repoussant l'attaque, l'armée de la République d'Arménie a consolidé ses propres positions au village de Chinari et infligé d'importantes pertes matérielles et humaines à l'adversaire, qui a admis la mort du général en chef du 3e corps d'armée stationné dans la région du Tavouz (côté azerbaïdjanais), d'un colonel, de deux majors et de sept soldats. Bakou a annoncé également le décès d'un civil. Lors d'une nouvelle attaque lancée par les troupes de Bakou mardi 14 juillet, les forces arméniennes ont accusé la perte de quatre soldats, dont un major et un capitaine. Pour bombarder les positions arméniennes en toute impunité, l'armée azerbaïdjanaise a concentré ses batteries d'artillerie autour du village azerbaïdjanais de Dondar Ghushchu, à 10 km de la frontière, en utilisant sa propre population civile comme bouclier.

Pendant la nuit de jeudi 16 juillet, une compagnie d'élite azerbaïdjanaise a tenté une nouvelle incursion dans la même région de Tavush, laissant sur le terrain au moins 10 victimes. Tout au long de la journée, les troupes de Bakou ont continué à attaquer les positions arméniennes dans les villages d'Aygepar et de Movses, en utilisant des mortiers et de l'artillerie automotrice D-30. Erevan n'accuse aucune perte supplémentaire. La partie arménienne s'est montrée disponible, en cas de cessation des hostilités, à permettre la récupération des victimes et des blessés restés sur le terrain, mais l'Azerbaïdjan n'a pas répondu à l'appel pour le moment.

Menaces de l'Azerbaïdjan contre la centrale nucléaire de Metsamor

Jeudi 16 juillet, le porte-parole du Ministère de la défense azerbaïdjanais, Vagif Dargyakhly, a menacé de «la possibilité de frapper la centrale nucléaire de Metsamor, déclenchant une catastrophe pour l'Arménie». Suite à cette déclaration, le Premier ministre de l'Arménie, Nikol Pashinyan a déclaré qu'il est devenu clair que l'Azerbaïdjan constitue une menace non seulement pour l'Arménie, mais aussi pour la sécurité mondiale.

Rôle déstabilisant de la Turquie

Ankara souffle activement sur le feu. Non contente de clamer son soutien absolu à l'Azerbaïdjan, la Turquie prend des initiatives plus qu'inquiétantes pour l'embrasement régional du conflit. Selon des sources bien informées, les forces d'occupation turques, au Nord de la Syrie, ont ouvert des centres d'enrôlement à Afrin, de même qu'à Raju, pour recruter et transporter des djihadistes en Azerbaïdjan, ayant vocation à être enrôlés comme mercenaires au côté des forces azerbaïdjanaises. Il est inutile de souligner l'envergure du conflit qu'une telle initiative pourrait ouvrir, en exportant la guerre d'occupation du Nord de la Syrie au Caucase du Sud, mettant ainsi dos-à-dos Chrétiens et Musulmans.

Ankara a soutenu sans réserve l'agression de l'Azerbaïdjan. Ainsi, dans une interview de lundi 13 juillet donnée à la chaîne TRT Haber, le Ministre des affaires étrangères turc, M. Mevlut Cavusoglu a affirmé que «la Turquie est aux côtés de l'Azerbaïdjan, avec tous ses moyens». De la même teneur ont été les commentaires du Ministre turc de la défense, M. Hulusi Akar, lors de sa dernière visite à Beyrouth au début de la semaine dernière. Le fait qu'en ces jours ce dernier ait convoqué à Ankara l'élite de l'armée de Bakou, notamment le Vice-Ministre de la Défense, le chef de l'aviation, le chef des systèmes missilistiques et balistiques ainsi que le chef d'état-major du 4e corps d'armée (ce dernier est en lice d'être nommé successeur du général qui vient de tomber sur le terrain), montre clairement qui en réalité est en train de diriger les forces armées de l'Azerbaïdjan et fomenté la tension dans la région.

La communauté arménienne de Suisse demande au Conseil fédéral de condamner l'attaque

Les Arméniens de Suisse, fortement préoccupés par cette grave escalade, demandent au Conseil fédéral de prendre position contre cette nouvelle tentative d'exporter une guerre sur le territoire même de la République d'Arménie en condamnant fermement cette attaque militaire irresponsable de l'Azerbaïdjan, ainsi que les menaces de Bakou de détruire la centrale nucléaire de Metsamor, un acte de terrorisme d'État en violation flagrante du droit international. ■

Communauté arménienne de Suisse
Armenischer Schul- und Familienverein (ASV)
Armenischer Verein Zürich (AVZ)
Artzakank – Echo
Association Fragments
Association Suisse-Arménie (ASA)
Building an alternative Future (BAF)
Centre Arménien de Neuchâtel
Comunità Armena del Ticino
H.O.M. – Association de Secours Arménienne de Suisse
Paroisse de l'Eglise Apostolique Arménienne St. Hagop
Genève et Région Lémanique
Union Arménienne de Suisse (UAS)
Union Générale Arménienne de Bienfaisance (UGAB)

Contacts:

Sarkis Shahinian, s.shahinian@armenian.ch;
Vicken Bayramian, vicken@fieldsolutions.ch;

ԵՐԲ ԹՇՆԱՄԻՆ ԾԱԾՈՒԿ ԿԸ ԳՈՐԾԷ ...

Եղիա ԹԱՇՃԵԱԼ

Վերջերս բաւական խօսուեցաւ Արցախի այսպէս կոչուած ազրայեանական համայնքին մասին, որ կ'ուզէ արցախեան բանակցութիւններուն մաս կազմել: «Թուիթթըր»-ի վրայ այսպէս կոչուած «Լեռնային Ղարաբաղի ազրայեանական համայնք» (Azerbaijani Community of Nagorno Karabakh) էջը հակահայկական հսկայական քարոզչութիւն կը տանի, իսկ միւս կողմէ 10 մայիսին Թուրքիոյ մէջ «Արեւմտեան Ազրայեանի աքսորեալ կառավարութեան» հիմնադրումը պետք է ազդանշան ըլլայ բոլորիս, որ մինչ հայաստանեան քաղաքական իրավիճակը օրէ օր կը բարդանայ, թշնամին լուրջ քայլերու կը դիմէ:

«Լեռնային Ղարաբաղի ազրայեանական համայնքի» անդամները հսկայական քարոզչութիւն կը կատարեն Եւրոպական Միութեան մէջ: Իբրեւ ոչ կառավարական կազմակերպութիւն, վերջերս անոնք ընդունուեցան Եւրոպական Միութեան կողմէ: Յետաքրքրական էր, օրինակ, որ Ս. Յարութեան սօսին անոնք հայերէնով բարեմաղթութիւններ ուղղած էին արցախցիներուն՝ շնորհաւորելով անոնց Ս. Չատիկը եւ ըսելով, որ անոնք կը շնորհաւորեն ազրայեանցի հայերու Չատիկը եւ յոյս կը յայտնեն, որ մօտիկ ապագային «Ղարաբաղը կը վերադառնայ մայր Ազրայեանի կազմին»:

«Թուիթթըր»-ի այս էջը հակահայ հսկայական քարոզչութիւն կը կատարէ՝ տարածելով նկարներ, ուր կ'երեւին սպաննուած ազրայեանցիներ եւ ազրայեանական քանդուած գիւղեր, որոնք կը գտնուին Լեռնային Ղարաբաղի տարածքին մէջ: Օրինակ, նկարի մը կ'ընկերակցի բացատրական հետեւեալ գրութիւնը. «Ժամագործ հայրս Քարվաճառի իր խանութին դիմաց: Ապրիլ 1-ին, երբ հայկական ուժերը շրջան մտան, այրեցին խանութը, հայրս փախուստ տուաւ դէպի Պաքոն եւ այդ օրէն ի վեր ան ժամագործ չէ»: Հոս կը տեսնենք, թէ ազրայեանական կողմը ինչպէս զգացականօրէն կը մօտենայ եւ կը փորձէ հանրութեան մէջ ստեղծել հայու տիպար մը, որ, ըստ իրենց, եղած է ոճրագործ եւ բռնութիւնը սիրող: Էջը նաեւ «tag» կ'ընէ Եւրոպական Միութեան, ՄԱԿ-ի եւ մարդկանց իրաւանց մարմիններու ընկերային ցանցերու այլ էջեր՝ հակահայ քարոզչութիւն տարածելու համար: Այս համայնքին կամ կազմակերպութեան նախագահն է Թուրալ Կանճալը, որ բաւական մեծ համբաւ ունի ազրայեանական ընկերային ցանցերուն մէջ, ան նաեւ Ազրայեանի խորհրդարանի երեսփոխան է: Անոր թուիթթրեան էջին հետեւելով կը տեսնենք, որ ան բարեկամական յարաբերութիւններ ունի Եւրոպացի եւ ռուս բազմաթիւ վերլուծաբաններու եւ լրագրողներու հետ: Այդ էջին հետեւելով կրնանք տեսնել, թէ խուճը մը երիտասարդ հետազո-

տողներ ու ակադեմականներ կը տարածեն լուրեր եւ բնակարաններ կը կատարեն արեւմտեան եւ ռուսական հետազօտական ու պետական կեդրոններու հետ: Այս համայնքի էջին կողքին նաեւ կը գործեն բազմաթիւ ոչ կառավարական կազմակերպութիւններու եւ պետական նախաձեռնութիւններու այլ էջեր, որոնք կը տարածեն հակահայ լուրեր եւ կը խեղաթիւրեն արցախեան պատմութիւնը, օրինակ՝ «The humans of Karabakh», «Khankindi city», «AzDiplomacy Volunteers», «Justice for Khojaly Campaign» եւ այլ բազմաթիւ կազմակերպութիւններու ու անձերու էջեր: Անոնք կը տարածեն ազրայեանամետ լուրեր ոչ միայն ազրայեաներէնով կամ անգլերէնով, այլ նաեւ արեւելահայերէնով:

Այս բոլորին աւելնալու եկաւ 10 մայիսին Թուրքիոյ մէջ «Արեւմտեան Ազրայեանի աքսորեալ կառավարութեան» հիմնումը: Ճաֆեր Ճահմակլի, որ Քայսերի համալսարանին մէջ հայկական հարցերու «մասնագէտ» է, եւ որուն «Նախահայրերը ապրած են ներկայ Հայաստանի սահմաններուն մէջ», հիմնեց աքսորեալ կառավարութիւն մը Թուրքիոյ մէջ: Ինչո՞ւ Թուրքիոյ մէջ եւ ոչ թէ Ազրայեանի, հետաքրքրական է: Սակայն մեզի կը թուի, թէ թրքական գաղտնի գործակալութիւնը՝ ՄԻԹ-ը այս նախաձեռնութիւնը ապագային կրնայ օգտագործել Հայաստանի դէմ՝ փորձելով հակակշռել Արցախի տագնապը, Հայոց ցեղասպանութեան հարցը եւ հայկական պահանջները:

Ակնյայտ է, որ նման գործելաճոճով «Արեւմտեան Ազրայեանի աքսորեալ կառավարութեան» հետագայ գործողութիւններուն լոյսին տակ կը ստեղծուի թուրք-ազրայեանական ռազմավարական դաշինքը, որուն հիման վրայ Թուրքիա կարելիութիւն կ'ունենայ ոչ միայն մասնակցելու, այլ նաեւ առաջնորդելու այդ «կառավարութեան» ծրագիրները: Ասիկա կարելի է նկատել համաթուրանական ծրագրի մէկ մասը, որ ոչ միայն ուղղուած է Հայաստանի եւ Արցախի դէմ, այլ նաեւ շրջանի երկիրներուն: Այս ծրագիրով երկարատեւ հեռանկարի մէջ թրքալեզու պետութիւններու համախմբումով եւ միասնական ռազմաքաղաքական ծրագիրներով արտաքին կարգ մը ուժեր կը նախատեսեն համաթուրանականութիւնը օգտագործել Ռուսիոյ, Իրանի եւ Նոյնիսկ հեռաւոր Չինաստանի դէմ՝ ուղղուներու հարցով:

Պահ մը նայինք, թէ ի՞նչ կը կատարուի Հիւսիսային Սուրիոյ մէջ, ուր Աֆրիկը դարձաւ թուրքմեններու կողմէ բնակուած շրջան մը. պահ մը երեւակայենք, թէ ի՞նչ կրնան ընել Իրանի հիւսիսը բնակող ազրայեանցիները, եթէ Իրանի տարածքային ամբողջականութիւնը խաթարուի ներքին անկայունութեան պատճառով: Այսպիսի դէպք պատահած էր 1946-ին, երբ ազրայեանցիները Իրանի մէջ հիմնեցին «Ազրայեանի հանրապետութիւնը»՝ Խորհրդային Միութեան օժանդակութեամբ:

Ազրայեանական լրատուական միջոցները խանդավառութեամբ արձագանգեցին այս «աքսորեալ կառավարութեան» ստեղծման լուրին: Ըստ ազրայեանական «Թուրան» լրատու գործակալութեան, >>>

ԹՈՒՐԵՐԸ ՊԱՏՐԱՍՏԻՈՒՄ ԵՆ ՎԵՐԱԿԱՆՉԵԼ ՅԱՅ-ԹՈՒՐԵԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆԻՆ ԳՏՆՈՒՈՂ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԿԱՍՈՒՐՁԸ

Թուրքիան պատրաստում է վերակառուցել աւերուած Անիի պատմական կամուրջը (Մետաքսի ճանապարհի կամուրջ), որը գտնուում է հայ-թուրքական սահմանին՝ Ախուրեան գետի վրայ: Այս մասին յայտնել է Թուրքիայի տրանսպորտի, ծովագնացութեան ու կապի նախկին նախարար, այժմ Կարսից ընտրուած խորհրդարանի պատգամաւոր Ահմէթ Արսլանը:

Նա «Gazete Kars» լրատուամիջոցին տուած հարցազրոյցում նշել է, որ այս պահին միայն հիմքերը մնացած կամուրջի վերանորոգման համար Թուրքիայի ցամաքային ճանապարհների Կարսի 18-րդ վարչութիւնը մրցոյթ է կազմակերպում և շուտով կը սկսուեն շինարարական աշխատանքները:

Արսլանը նշել է, որ Անիի աւերակները իրենց համար շատ կարևոր են, քանի որ 1064 թ.-ին Անին եղել է Ալփարսլան Սուլթան 1-ին կանգառը «Անատոլիայում»:

11-րդ դարում կառուցուած ու այժմ գրեթէ ամբողջովի աւերուած Անիի պատմական կամուրջի 3D վերակազմութեան տարբերակներից մէկը:

«Անիի կարևոր առանձնայատկութիւններից մէկը Մետաքսի ճանապարհի վրայ գտնուելն է: Աստծոյ կամքով ցամաքային ճանապարհների գլխաւոր վարչութիւնը Մետաքսի ճանապարհը եզրափակող ու Յայաստանի ու Թուրքիայի սահմանը գծող Ախուրեանի վրայ գտնուող այս պատմական կամուրջը կը վերակառուցի այնպէս, ինչպէս վերաշինել է միւս պատմական կամուրջները: Աշխատանքները շուտով կը մեկնարկեն» ասել է թուրք պատգամաւորը:

ԵՐԲ ԹՇՆԱՍԻՆ ԾԱԾՈՒԿ ԿԸ ԳՈՐԾԷ ...

»»» Թուրքիոյ մէջ բնակող բազմաթիւ ազրայեճանցիներ պատրաստակամութիւն յայտնեցին միանալու այս «կառավարութեան» եւ օժանդակելու անոր նախաձեռնութիւններուն: Ճահմակլի նաեւ յայտարարեց, որ շուտով կը նախատեսէ ընտրութիւններ կատարել եւ ստեղծել «Արեւմտեան Ազրայեճանի Գերագոյն խորհուրդը», որ պիտի կատարէ աքսորեալ խորհրդարանի դերը («Եւրասիա Ռիվիու», 12 մայիս 2020):

Հարցադրումները շատ են. արդեօք այս նախաձեռնութիւնը կարելիութիւնը կրնա՞յ ունենալ ապագային կամաւորական ջոկատներ կազմակերպելու, զանոնք ուղարկելու Արցախ եւ պատերազմին վերսկսելու...

Չի բացառուիր, որ «Արեւմտեան Ազրայեճանի աքսորեալ կառավարութեան» կազմին մէջ ապագային ստեղծուի մարտական-զինուորական կառոյց մը, որուն համապատասխան քարոզչութեամբ կը միանան թրքական ցեղեր կամ նոյնիսկ հազարաւոր սուրիացի զինեալ վարձկաններ, որոնք կը գործեն Թուրքիոյ վերահսկողութեան տակ:

Արդեօք Թուրքիան կ'ուզէ արցախեան խաղաքա՞րտը օգտագործել Հայաստանի եւ սփիւռքի դէմ՝ Եւրոպական Միութեան մէջ: Արդեօք միևնույն ժամանակ հայաստանեան քաղաքական կուսակցութիւնները կ'ընկղմին քաղաքական նեղ բանավեճերու մէջ, թշնամին դարձեալ ծածուկ կերպով պատերազմի՞ կը պատրաստուի: 18-22 մայիսին Ազրայեճան հսկայական ռազմական փորձեր կատարեց Արցախի սահմաններուն մօտ: Այս ռազմափորձին մասնակցեցան 10.000 զինուորներ, 120 հրասայլեր, 200 հրետանիներ եւ 30 հակաօդային սարքեր: Արդեօք սահկա պատերազմի պատրաստութեան ազդանշան չէ՞:

Եղիշէ Չարենցին խօսքերը միշտ կը մնան այժմեական՝ «Ով հայ ժողովուրդ, քո միակ փրկութիւնը քո հաւաքական ուժի մէջ է»:

Ռազմավարական լուրջ աշխատանքի ժամանակը հասած է, եթէ արդէն իսկ ուշ չենք... ■

Մայիս 2020 Ե.Թ.

(Հայրենիք)

Պատգամաւորը, սակայն, կամուրջի վերականգնման մասին այլ մանրամասներ չի հաղորդել, յատկապէս այն հարցում, թէ արդեօք Յայաստանի հետ որևէ համաձայնութիւն ձեռք բերուել է այդ հարցում, քանի որ կամուրջի 2 հենարաններից (նոթերից) մէկը գտնուում է Ախուրեանի՝ Յայաստանեան ափին:

Յիշեցնենք, որ թուրքական մամուլում կամուրջը վերականգնելու մասին տեղեկութիւններ են շրջանառուել նաև 2010-ին: Այն ժամանակ հաղորդում էր նաև, որ Թուրքիայից պատուիրակութիւն է գործուղուել Յայաստան, որը տեղում համաձայնութիւն է ձեռք բերել հայկական կողմի հետ այս հարցում: ■

(Ermenihaber)

IMMIGRATION VERS L'ARMÉNIE INTERVIEW AVEC ANUSH BEZHANYAN

L'immigration des Arméniens de la diaspora vers la mère patrie depuis son indépendance en 1991 est un sujet encore peu étudié. Le nombre de ces immigrés, appelés "rapatriés" en Arménie est certes modeste par rapport à plus d'un million d'émigrés établis à l'étranger depuis la chute de l'Union soviétique mais leur présence est visible dans les domaines économique, social et même politique, notamment à Erevan. Les recherches portant entre autres sur les motivations des immigrés, leur intégration dans la vie locale, leur rapport à l'Arménie, la politique de l'État arménien en matière d'immigration et les conditions d'accueil revêtent une importance majeure compte tenu du déclin démographique inquiétant dont souffre le pays.

"Opportunités ratées: le rapatriement des Arméniens d'Irak 2003-2008" («Կորսուած Հնարաւորութիւններ Իրաքահայերի Հայրենադարձութիւնը 2003-2008 Թուականներին») est le titre du livre d'Anush Bezhanyan paru récemment aux Editions *Magaghat* en Arménie. Il est basé sur le mémoire de Master que l'auteure avait soutenu à l'Université américaine d'Arménie en 2007. Dans le cadre de ce travail, elle avait interviewé une trentaine de familles originaires d'Irak, arrivées en Arménie après le renversement du régime de Saddam Hussein. Dans les années qui ont suivi, elle a poursuivi ses recherches sur l'histoire de la communauté arménienne d'Irak, leur rapatriement en Arménie en 1947 et après, la participation du contingent arménien à la coalition militaire en Irak (2005-2008), les efforts de l'Union des Arméniens d'Irak de Los Angeles visant à faciliter et à soutenir l'installation de leurs compatriotes en Arménie ainsi que sur les mouvements de rapatriement dans le monde de manière générale. Le résultat de ses recherches fut publié dans un livre de 260 pages en arménien que Mme Bezhanyan a dédié à ses parents.

Voici l'interview qu'Artzakank a réalisée avec l'auteure.

Pourquoi avez-vous été intéressée par les Arméniens d'Irak et la question du rapatriement et de l'installation des Arméniens de la diaspora en Arménie?

Quand j'ai dû choisir un thème pour mon mémoire de master, le flux des Arméniens d'Irak vers l'Arménie a attiré mon attention. Durant la période 2003-2009, 987 d'entre eux ont obtenu le statut de demandeur d'asile, 799 le statut spécial de résident et 166 la nationalité arménienne. Ces chiffres importants

Née à Erevan, Anush Bezhanyan est diplômée de l'Université d'Etat d'Erevan et de l'Université Américaine d'Arménie. Elle a poursuivi ses études à l'Université de Caroline du Sud et a obtenu un Master en études internationales. Auteure de plusieurs articles sur la diaspora, elle a également traduit en arménien "The Armenian Genocide as a Dual Problem of National and International Law" de Vahakn Dadrian.

Chercheuse indépendante, Anush Bezhanyan a initié et coordonné le projet de la reconstruction de l'école de la commune de Gogaran (près de Spitak) au sein de KASA (*Komitas Action Suisse Arménie*). Elle a occupé des postes à responsabilité en Arménie à l'ONG *Mission Armenia*, au Ministère de la Diaspora, à l'Université américaine d'Arménie, ainsi qu'à l'Organisation Internationale pour les Migrations (OIM) à Genève. Elle est mariée et vit actuellement à Vevey.

m'avaient interpellée. Les médias semblaient assez désintéressés par ce sujet, et les rares publications manquaient généralement de rigueur et d'authenticité. Cela m'a donné envie de faire un travail de recherche sur le thème du rapatriement et ses implications pratiques sur la prise des décisions actuelles.

Dans le contexte de la politique de l'Occident dans le Moyen-Orient, en particulier la guerre en Irak, je me suis intéressée aux perceptions des facteurs qui ont poussé les Arméniens à quitter leur pays d'accueil en grand nombre à partir de 2003 et aux motivations qui les ont amenés à s'installer en Arménie. Quelles étaient leurs attentes, les surprises vécues ainsi que les obstacles auxquels ils se sont heurtés durant leur trajectoire d'intégration? Bien évidemment, l'attitude du monde politique, de la société civile et de l'Eglise Arménienne font partie intégrale de cette mosaïque.

(*) Pour commander le livre veuillez vous adresser à l'auteure: anush.bezhanyan@gmail.com

La Gaîté depuis 1928

La Gaîté/Intercome SA
13, Rue de la Rôtisserie
1204 Genève
022 311 87 08
info@lagaite.ch
www.lagaite.ch

Articles de fêtes

Guirlandes, ballons & cotillons
Costumes & accessoires de déguisements
Farces & attrapes
Drapeaux

IMMIGRATION VERS L'ARMÉNIE INTERVIEW AVEC ANUSH BEZHANYAN

>>> Quelle est actuellement la situation des Arméniens d'Irak en Arménie? Pourquoi, à votre avis, leur intégration n'a pas été une réussite et la plupart d'entre eux sont repartis vers d'autres horizons?

Dans le cadre de ma recherche j'ai découvert que 53% des familles interviewées envisageaient d'habiter en Arménie dans le futur, 7% en Arménie ou en Irak, et 40% étaient indécis.

La moitié des familles avait l'intention de vivre en Arménie pour toujours ou pendant de longues années, 13% de 1 à 3 ans et 37% ne savaient pas combien de temps ils y resteraient. Cela peut suggérer que dès le départ un tiers des Arméniens d'Irak se sont installés en Arménie à titre provisoire parce qu'ils imaginaient que leur destination finale était un pays tiers.

Même si historiquement les Arméniens d'Irak avaient des sentiments fervents envers leur patrie et Etchmiatzin, les liens avec l'Arménie n'étaient pas si étroits. Avant l'indépendance de 1991 ils étaient privés du droit de rapatriement, sauf à titre individuel pour y rejoindre leurs familles installées en 1947 ou pour des raisons politiques. Mais l'insécurité en Irak due aux guerres incessantes et aux troubles politiques, obligeait les Arméniens à quitter le pays en grand nombre à destination des pays occidentaux. Par exemple, de 1969 à 1974 la population arménienne en Irak a baissé de 25.000 à 18.000.

Durant et après la guerre de 2003, un grand nombre d'Arméniens a été encouragé à rejoindre ce réseau de compatriotes et à s'installer dans des pays développés où le statut de réfugié ou de demandeur d'asile offrait des conditions de vie généreuses. Par contre, le gouvernement arménien est resté sourd aux appels des Arméniens d'Irak et n'a eu aucune politique ciblée de rapatriement.

Quelle a été l'attitude des locaux envers les Arméniens d'Irak? Y a-t-il eu une évolution au cours de ces dernières années?

En règle générale l'intégration dans le pays d'origine est une des questions centrales lors de tout rapatriement. Souvent la qualité des relations entre les locaux et les rapatriés est influencée par la distance culturelle et linguistique, par le niveau des attentes et des circonspections mutuelles, par les opportunités et l'intensité de l'envie de se connaître et bien évidemment par le caractère de l'individu.

Pour décrire les locaux, les Arméniens d'Irak utilisaient des attributs comme «braves gens», «hospitalier», «respectueux», «compatissant», «fraternel». Les Arméniens d'Irak attendaient un premier geste d'accueil de la part de leurs voisins étant donné qu'ils étaient accoutumés au voisinage irakien qui soudait les gens par la chaleur et la générosité. Effectivement c'est ainsi que les premiers

liens se nouaient. Mais ils percevaient que les relations entre voisins à Erevan étaient distantes. Néanmoins ils ont ressenti des différences d'attitude entre les gens du centre-ville et des banlieues ainsi que de la capitale et des régions.

Les rapatriés appréciaient la société arménienne où ils étaient traités d'égal à égal et n'avaient pas besoin de se méfier de certains groupes ethniques ou religieux comme c'était le cas en Irak. De surcroît, ils n'avaient pas à affronter le stress d'apprendre une nouvelle langue étrangère. Ceux qui maîtrisaient bien l'arménien pouvaient communiquer, trouver de l'emploi et s'intégrer plus facilement. Mais comme l'enseignement de la langue arménienne en Irak manquait de qualité, leur vocabulaire contenait beaucoup de mots arabes. Nombreux se heurtaient par conséquent au problème de compréhension mutuelle avec les locaux, qui eux étaient friands des mots russes. Par contre ce qui dérangeait le plus les rapatriés c'était d'être perçus comme des touristes de la diaspora lors des transactions commerciales à cause de leur parler. Pour eux, l'ignorance des locaux concernant la guerre en Irak et les difficultés de leur communauté devaient être des thèmes importants à être traités par les médias.

Compte tenu de la dégradation des conditions socio-économiques dans beaucoup de pays en raison de la pandémie du Coronavirus, pensez-vous qu'une immigration importante serait envisageable dans un proche avenir? Quelles démarches l'Arménie pourrait-elle entreprendre pour encourager les immigrants potentiels?

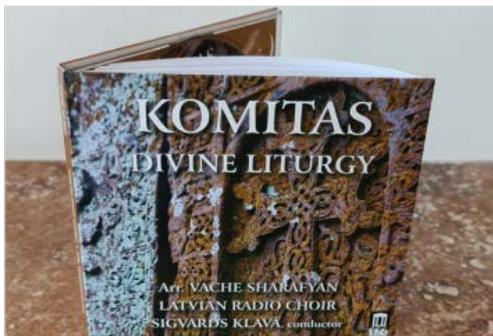
Selon le Haut-Commissaire de la diaspora, 36 500 arméniens sont retournés dans le pays en moins de trois mois depuis l'apparition du virus Covid-19. A mi-juin, l'ambassade d'Arménie en Russie a annoncé que plus de 25 000 Arméniens attendaient leur tour pour rentrer. Depuis l'automne 2019 les Arméniens du Liban expriment également leur souhait d'être rapatriés pour des raisons économiques. Ceux qui ont des moyens le font de leur propre initiative, mais il y en a beaucoup d'autres qui ont besoin de soutien extérieur.

Malheureusement l'Arménie néglige les enjeux de sécurité concernant les Arméniens de la diaspora, que ce soit des conflits, des affrontements civils, des catastrophes naturelles, des mouvements >>>

ԼՈՅՍ Է ՏԵՍԵԼ ԿՈՄԻՏԱՍԻ «ՍՈՒՐԲ ՊԱՏԱՐԱԳ»-Ի ՁԱՅՆԱՍԿԱԿԱՌԱԿԸ

Հայ հանճարեղ կոմպոզիտոր Կոմիտասի ուշադրութիւնը ժողովրդական երգի հետ մէկտեղ զբաղեցրել է նաև հոգևոր երաժշտութիւնը: Մեծանալով Էջմիածնում, կրթութիւն ստանալով և աշխատելով հոգևոր ճեմարանում՝ նա չէր կարող անտարբեր մնալ հայ հոգևոր երաժշտութեան նկատմամբ. այդ իմաստով պատահական չէր նրա կողմից Պատարագի ստեղծումը:

Յունիսի 11-ին Լատվիայում ՀՀ դեսպանութեան (Նստավայրը՝ Վիլսիուս) նախաձեռնութեամբ, կազմակերպմամբ և աջակցութեամբ, ամերիկեան հանրայայտ «Delos» ընկերութեան կողմից թողարկուել է Կոմիտաս վարդապետի «Սուրբ Պատարագ»-ի համերգային ամբողջական տարբերակի ձայնասկաւառակը՝ ի նշանաւորումն մեծ կոմպոզիտորի և հոգևորականի 150-ամեակի: Այս մասին տեղեկացնում է Լատվիայում ՀՀ դեսպանատան ֆեյսբուքեան էջը:

«Պատարագ»-ի ձայնագրութեանը նախորդել էր 2019թ. սեպտեմբերի 20-ին Ռիգայի ամենահին՝ Սբ. Յովհաննէս եկեղեցում դիրիժոր Սիգվարդս Վիլավայի ղեկավարութեամբ Լատվիայի ռադիոյի երգչախումբի և հայազգի մենակատարներ Յովհաննէս Ներսիսյանի ու Արմէն Բաղայանի կողմից համերգի կատարումը, որից յետոյ նոյն եկեղեցում տեղի է ունեցել ձայնագրութիւնը:

Ձայնասկաւառակի թողարկումը եզակի է այն առումով, որ առաջին անգամ խառը օտարազգի ներկայացուցիչներից բաղկացած խումբը, Լատվիայի ռադիոյի երգչախումբը, կատարել, իսկ յետոյ նաև ձայնագրել է Կոմիտասի «Պատարագ»-ի համերգային ամբողջական տարբերակը:

Նախագծի նախապատրաստական աշխատանքները տևել են շուրջ երեք տարի, որի ընթացքում Լատվիայի ռադիոյի երգչախումբը 2017 և 2018 թուականներին Լատվիայում ՀՀ դեսպանութեան կազմակերպած համերգներին կատարել է հատուածներ Կոմիտասի ստեղծագործութիւններին:

Այնուհետև կոմպոզիտոր Վաչէ Շարաֆյանին յաջողուել է փոխադրել ի սկզբանէ միայն արական երգչախմբի համար նախատեսուած կոմիտասեան գրութիւնը, և ձայնասկաւառակի թողարկումն էլ աւելի կը բարձրացնի համաշխարհային երաժշտական հանրութեան հետաքրքրութիւնը Կոմիտասի նկատմամբ: Երգչախմբի հետ աշխատել են ֆրանս-

INTERVIEW AVEC ANUSH BEZHANYAN

»»» sociaux ou de la pandémie du Coronavirus. Il n’y a pas de politique d’État concernant le rapatriement.

Grâce aux Arméniens d’Irak, de Syrie, de Russie et d’autres pays qui sont rentrés récemment de leur propre initiative une atmosphère d’accueil plus ouverte s’est créée. Les justifications du gouvernement comme «Nous n’avons pas les moyens», «Nous ne sommes pas prêts au rapatriement» doivent changer.

La problématique du rapatriement est aussi importante que l’éducation, la science, l’agriculture, la santé, les nouvelles technologies, la défense. Des fonds doivent être alloués pour lancer les premiers projets concrets. Pourquoi les organisations de la diaspora ne consacraient-elles pas leur énergie pour promouvoir le rapatriement et soutenir les rapatriés dans le besoin? L’histoire montrera que le peuple arménien soutiendra cette cause, car c’est une source remarquable d’unité nationale dont l’Arménie a besoin aujourd’hui. ■

Իսկայ կոմիտասագետ Մկրտիչ Մկրտչեանը և լատվիացի հայագետ Վալդա Սալմինիան:

80 րոպէ տևողութեամբ ձայնասկաւառակին կից գրքոյկում ներկայացուած են Լատվիայում ՀՀ դեսպան Տիգրան Մկրչյանի, կոմպոզիտոր Վաչէ Շարաֆյանի ներածական խօսքերը, Կոմիտասի կեանքն ու ստեղծագործական ուղին՝ Կոմիտասի ինքնակենսագրութիւնը: Գրքոյկում ներկայացուած Կոմիտասի ֆոտոնկարները տրամադրուել են Երևանի Կոմիտասի թանգարանի կողմից:

Գրքոյկում տեղ են գտել նաև Պատարագի ամբողջական հայերէն տեքստը՝ լատինատառ տառադարձումը, անգլերէն թարգմանութիւնը, ինչպէս նաև դրուագներ մենակատարների, դիրիժոր Ս. Վիլավայի և Լատվիայի Ռադիոյի երգչախմբի ստեղծագործական ուղին:

ՀՀ դեսպանութիւնը ևս մէկ անգամ իր խորին երախտագիտութիւնն է յայտնում ՀՀ կրթութեան, գիտութեան, մշակոյթի և սպորտի նախարարութեանը, «OrganiQ» ընկերութեանը՝ յանձին Մխիթար Մխիթարյանի, գործարարներ Հովիկ Մկրտչյանին, Արամ Հարությունյանին, «Բալասանյանների ընտանիք» հիմնադրամին նախագծի իրականացման հարցում ցուցաբերած աջակցութեան և «Delos» ընկերութեանը՝ ձայնասկաւառակի բարդ և պատասխանատու գործը բարձր մակարդակով կեանքի կոչելու համար:

Կոմիտասի Պատարագն առանձնանում է իր ինքնատիպութեամբ, համարձակ նորարարական կողմերով և, նոյնիսկ, յագեցած է աշխարհիկ ոգով: Ահա թէ ինչու հայ եկեղեցին այն չէր ընդունում համարելով իր ոգուն անհամապատասխան: Այն հայ հոգևոր երաժշտութեան բազմաձայն մշակման մեծագոյն նուաճումներից է: Այս ձայնասկաւառակի վաճառքը հասանելի է յուլիսի 10-ից: ■

(ԱՆԿԱՆ)

HYEID - UN PLAN D'INTÉGRATION DE TOUS LES ARMÉNIENS DE LA DIASPORA DANS UNE STRUCTURE UNIFIÉE

"Oh peuple arménien, Ton salut ne viendra que de ta force collective" (Yeghiché Tcharents)

Ce message codé dans un acrostiche du poète victime des répressions staliniennes figure sur la page d'accueil du site de l'organisation HyeID nouvellement créée.

L'appel à l'unité des Arméniens dispersés dans le monde domine comme un fil rouge le discours public tant en Arménie que dans la diaspora depuis longtemps. Mais les tentatives de rassemblement entreprises ici et là à différentes époques n'ont à ce jour pas donné les résultats espérés. HyeID est une nouvelle initiative lancée récemment à Glendale, Californie, par un groupe d'Arméniens* engagés dans le monde entier dans le but de créer un Parlement arménien de la diaspora démocratiquement élu (PAD).

Dans un communiqué de presse diffusé le 6 juillet, les initiateurs expliquent que *"le lancement de cette initiative révolutionnaire servira à intégrer tous les Arméniens de la diaspora dans une structure unifiée. Une fois cet objectif atteint, les dirigeants du Parlement arménien de la diaspora et des républiques d'Arménie et d'Artsakh, élus par leurs circonscriptions respectives, peuvent déclarer pour la première fois qu'ils représentent tous les Arméniens du monde et prendre des décisions collectives au nom de la nation toute entière."*

Les initiateurs prévoient deux étapes pour atteindre ce but. Les objectifs de la première étape sont:

"a) Offrir une carte d'identification HyeID aux Arméniens du monde entier, y compris à ceux d'Arménie et d'Artsakh, afin qu'ils puissent bénéficier de remises qui leur seront accordées sur leurs achats de produits et services, tels que les compagnies aériennes, les hôtels, les restaurants, les magasins et bien d'autres. La remise bénéficiera à trois parties: au titulaire de la carte HyeID, à l'organisation à but non lucratif HyeID (pour financer le Parlement arménien de la diaspora et ses projets humanitaires pan arméniens) et à l'organisation affiliée ou préférée du titulaire de la carte.

b) Les informations sur les titulaires de carte formeront une base de données arménienne mondiale qui permettra une collaboration sans précédent entre les personnes engagées dans les domaines de la science, de la technologie, des affaires, de la culture et de la sécurité nationale.

c) Les titulaires de carte Diaspora HyeID seront considérés comme des électeurs inscrits pour la constitution du futur Parlement arménien de la diaspora. Les titulaires de carte HyeID voteront pour que leurs représentants locaux forment un Parlement arménien de la diaspora, démocratiquement élu, qui représentera tous les Arméniens vivant en dehors de l'Arménie et de l'Artsakh."

Pendant la deuxième étape, il est prévu de former le PAD par des élections locales organisées dans chaque région géographique étant précisé que tous les titulaires de carte HyeID de la diaspora, âgés de 18 ans ou plus, pourront élire ou être élus.

"Le Parlement arménien de la diaspora ne rivalisera avec aucune des organisations arméniennes existantes, mais complétera leurs efforts, donnant aux Arméniens une plus grande force pour résoudre leur litanie de défis", ont déclaré les membres du conseil d'administration de HyeID.

Selon le communiqué de presse, le PAD réveillera la majorité silencieuse de la diaspora, créera une synergie avec toutes les organisations arméniennes existantes, donnera à la diaspora une voix représentative et collective, répondra aux besoins des communautés locales, formera un poids politique efficace, préservera et fera progresser l'identité nationale arménienne, coordonnera et fera avancer les objectifs nationaux de la diaspora, de l'Arménie et de l'Artsakh, organisera le rapatriement vers l'Arménie.

Mike Baronian, fondateur/PDG de Azad Pharma et président de la Chambre de commerce arméno-suisse, est membre du Conseil d'administration de HyeID. *"Il y a quelques années, Tigran Harutunyan, directeur de Noyan Tapan Media Holding, m'a parlé de ce projet dont le but était de créer une base de données des Arméniens dispersés dans le monde et de leur faire bénéficier des rabais sur leurs achats de produits et de services. Compte tenu de mon expérience dans les affaires, mon aide était souhaitée entre autres pour la mise en place d'un réseau de fournisseurs accordant des rabais.."* explique-t-il à Artzakank. >>>

(*) Les membres du conseil d'administration de HyeID sont: Harut Sassounian de Glendale, Californie (Président), Hagop Nazarian de Rancho Palos Verdes, Californie (Vice-président), Levon Thorose de Westchester, Californie (Vice-président), Razmig D. Garakhanian de Glendale, Californie (Secrétaire), Thomas Alexanian de Glendale, Californie (Trésorier), Hovel Chenorhokian de Paris, France (Membre du Conseil), Tigran Harutunyan d'Erevan, Arménie (Membre du Conseil), John E. Shirajian de Glendale, Californie (Membre du Conseil), Aram Ter-Martirosyan de Glendale, Californie (Membre du Conseil), Mike Baronian de Toffen, Suisse (Membre du Conseil) et Levon Beklaryan de Moscou, Russie (Membre du Conseil).

NEVRIK AZADIAN NOUS A QUITTÉS

La triste nouvelle est tombée le matin du 26 mai dernier laissant en deuil les membres de sa famille mais aussi les personnes qui l'avaient côtoyée au sein de la communauté arménienne de Suisse.

Née en 1950 à Téhéran, Nevrik Azadian a étudié à l'école arménienne Koucheche-Mariamian de sa ville natale avant de rejoindre l'école Nour pour parfaire son anglais.

En parallèle avec ses études, elle a suivi des cours de danses classique et populaire à l'école du chorégraphe bien connu Sargis Janbazian. Elle a également chanté dans le chœur Goghtan.

Sa mère, Ofelia Chahnazarian, tenait une école/atelier de couture où Nevrik a appris les ficelles de ce métier exigeant.

En 1972, elle a épousé Grigor Azadian. Son fils, Karen, est né en 1974.

En 1976, la famille s'est installée en Suisse, d'abord à Lausanne où sa fille Kariné est née en 1980, puis à Morges, avant de déménager définitivement à Genève en 1997.

En 1981 Nevrik et Grigor Azadian ont créé l'Ensemble de chant et de danse ANI réunissant des dizaines de jeunes arméniens enthousiastes de Genève et de Lausanne qui ont pu se familiariser avec leur patrimoine culturel. Pendant plus de 25 ans l'Ensemble ANI, sous la direction de Nevrik, s'est produit à Genève et ailleurs en Suisse en présentant la culture arménienne dans des milieux non-arméniens.

Photo prise lors d'un défilé de costumes à Toronto

Tous les costumes de la troupe de danse étaient confectionnés par Nevrik et sa mère Ofelia. Inspirée par ce travail, Nevrik a commencé à mener des recherches et à se documenter sur les costumes arméniens de différentes régions. Au cours de 10 ans, des costumes de 20 régions ont été confectionnés et présentés dans des villes européennes, au Canada et en Arménie. Sur la base de ses travaux de recherche, elle a publié avec l'aide

HYEID - UN PLAN D'INTÉGRATION DE TOUS LES ARMÉNIENS DE LA DIASPORA DANS UNE STRUCTURE UNIFIÉE

►►► Pour Mike Baronian, il est très important de créer cette base de données: *"Nous avons des Arméniens un peu partout dans le monde mais nous ignorons leur nombre, leur lieu de résidence, les professions qu'ils exercent, etc. En cas de survenance d'évènements majeurs, nous ne savons pas comment les contacter ou leur faire passer des messages. Nous parlons souvent du potentiel de la diaspora mais comment pourrions-nous en faire usage pour faire avancer des causes pan-arméniennes si nous ne connaissons pas sa géographie, ni son ampleur? Le gouvernement et les ambassades d'Arménie ont aussi besoin de connaître le nombre exact des Arméniens vivant dans chaque pays ainsi que d'autres informations pertinentes les concernant."*

Afin de faire connaître l'organisation HyeID en Suisse, Mike Baronian pense la présenter à la communauté par le biais de la Chambre de commerce arméno-suisse ou en collaboration avec l'Eglise ou l'Ambassade d'Arménie dès que la situation liée à la pandémie le permettra. ■

de l'Union Arménienne de Suisse un livre bilingue intitulé *"Costume arménien et topographie"*.

Par ailleurs, Nevrik Azadian a enseigné la langue et l'histoire arméniennes à l'Ecole Topalian durant 27 ans. Pendant cette période elle a aussi répertorié les milliers de livres de la Bibliothèque St. Grégoire l'Illuminateur du Centre arménien de Genève. En tant que bibliothécaire, ses conseils étaient très appréciés, en particulier, par les visiteurs qui empruntaient des livres pour leurs travaux de recherche.

Nevrik Azadian a apporté son aide ponctuelle à de nombreuses manifestations communautaires arméniennes. Elle a également collaboré avec *Artzakank* pendant quelques années.

Durant toute sa vie elle est restée attachée à la culture arménienne, notamment à la langue, à la danse et au chant, qu'elle transmettait avec beaucoup d'amour aux membres de la troupe de danse, à ses élèves de l'Ecole Topalian et aux visiteurs de la bibliothèque.

Sa disparition laisse un grand vide dans notre communauté, difficile à combler. Le souvenir de sa gentillesse et de son dévouement restera à jamais gravé dans nos cœurs.

Artzakank présente ses sincères condoléances à son époux Grigor et à ses deux enfants Karen et Kariné. Paix à son âme! ■

ՂԵՒՈՆԴ ԱԼԻՇԱՆ - 200

200 տարի առաջ Կոստանդնուպոլիսում ծնունդ է հայ բանաստեղծ, բանասեր, պատմաբան, աշխարհագրագետ, թարգմանիչ, Վենետիկի Մխիթարեան միաբանության անդամ Ղևոնդ Ալիշանը:

Մերոպ Մաշտոցի անուան Մատենադարանը, ՀՀ ԳԱԱ Պատմության և Գրականության ինստիտուտները, Սուրբ Աթոռում և Իտալիայում Հայաստանի Հանրապետության դեսպանությունները յոբելեանական այս տարեթիվը պատեհ համարելով անդրադարձել են հայ մտքի հսկաներից մեկի՝ Մեծն Ալիշանի թողած ժառանգությանը:

Մատենադարանի ֆեյսբուքեան էջում ներկայացուած է անդրադարձը. «Հայր Ղևոնդ Ալիշանի գործունեությունը ստուգաբանում է Մխիթարեան ողջ միաբանության ընդհանուր գործունեության շրջանակում:

Մխիթարեանների ուսումնասիրությունները մի շարք բնագավառներում և յատկապես պատմագիտության, պատմական աշխարհագրության, տեղագրության և հնագիտության մեջ, որոնք սկզբնաւորուել էին Մխիթար Սեբաստացիով և Միքայել Չամչեանով ու շարունակուել Ղուկաս Ինճիճեանով, Ստեփանոս Գիվեր Ագոնցով և Մկրտիչ Աւգերեանով, իրենց լրումին հասան Ղևոնդ Ալիշանի գիտական գործերով:

Ալիշանի ստեղծագործությունները լեցուն են վառ հայրենասիրական շնչով, շնորհիւ որի իրար են միահիւսում գիտական խոր վերլուծությունը և ժողովրդական ոգին, որով Հայոց Նահապետը բարձր գնահատության արժանացաւ թե՛ եւրոպական գիտական շրջանակների և թե՛ հայ ժողովրդի բոլոր խաւերի կողմից:

Պատահական չէ, որ Ալիշանին նուիրուած իւրաքանչիւր յոբելեանական տարեից կատարում է համահայկական ընդգրկմամբ և միջազգային տարողութեամբ:

Նոյնը պետք է լիներ նաև այս յոբելեանի պարագայում: Ցաւոք, համավարակը մասնակիորէն խանգարեց և որոշ չափով ուշացրեց յոբելեանական հանդիսությունները, սակայն դրանք մեկնարկեցին յուլիսի 6-ին՝ Հայոց Նահապետի ծննդեան օրը:

Մխիթարեանների, այդ թւում և Ալիշանի երագանքն էր Հայոց պետականութեան վերականգնումը:

Վենետիկի 1881թ. աշխարհագրական երրորդ համաժողովին, շնորհիւ Ալիշանի, Հայաստանը ներկայացուեց առանձին տաղաւարով, որը գերագանցեց շատ երկրների ցուցադրությունները, վերջիններիս զիջելով միայն դրօշ չունենալով:

Մխիթարեան միաբանութեան նահապետ Հայր Ղևոնդ Ալիշանը հայագիտութեան գրեթէ բոլոր բնագաւառներում հսկայական վաստակ ունի: Ալիշանը հայ Նոր գրականութեան պատմութեան մէջ մտել է որպէս աշխարհաբար պոեզիայի հիմնադիրներից և ականաւոր ներկայացուցիչներից մեկը:

«Հայրենի՜ք ... Այն քիչ անուններէն մէկն է այս՝ զոր գրեթէ ամօթ է բացատրել բարեկիրթ եւ զգօն անձի մը ... Գրեթէ մտքէն առաջ սիրտն կու հասնի, կ'ըմբռնէ, կ'իմանայ զայս. կ'իմանայ զայն նաեւ երբ չի կրնար քիչ բառով կամ խօսքով բացատրել. մանաւանդ ուր քաղաքական եւ բարոյական տեսութիւնք՝ ասոր իմաստն այլ այլալաժ կամ զանազանաժ ըլլան: ... Եւ ահա (մարդ արարածը) կու ճանչնայ զազգս. եւ անոնց մէջ իր համագգին. եւ երկրիս բնակութեան վրայ ասոր բռնաժ տեղն այլ՝ Հայրենիք: Բնական է մարդուս փնտռել եւ սիրել զհայրենիքը: Ու՞ր է հայրենիքն ...»:

Այս հարցադրմանը լաւագոյնս պատասխանում է Նոյն ինքը՝ Ալիշանը, ասելով թէ «...Ուր որ հայրենի երգեր կը լսուին՝ Յոն հայրենիքը ողջ է»:

Յիրաւի, մարգարեական այս խօսքերով Ալիշանին յաջողուեց յաջորդող սերունդներին փոխանցել հայրենիքի երգը՝ առաւել հնչեղ դարձնելով այն Հայաստանում և գաղթաշխարհում՝ չնայած պետականութեան բացակայութեան պայմաններում հայ ժողովրդին բաժին հասած բազմաթիւ դժուարութիւններին: Այսօր էլ համաշխարհային մարտահրաւերների պայմաններում Ալիշանի թողած ժառանգությունը ուղեկիշ է աշխարհասփիւռ հայութեան համար ամուր կապուած մնալու իր արմատներին:

Ալիշանի գործերի մէջ ուրոյն տեղ են զբաղեցնում պատմական ու աշխարհագրական բնոյթի երկերը: Առանց գեթ մէկ անգամ Հայաստանում լինելու նա տեղագրել է Հայաստանի նահանգները, գաւառները, քաղաքներն ու գիւղերը, տուել է դրանց բնութագրերը, պատմութիւնը, նկարագրել նիւթական մշակոյթի յուշարձանները:

Պատմական Հայաստանի նահանգներին նուիրուած գործերը շարունակում են անգնահատելի աղբիւր լինել մերօրեայ հետազօտողների համար: Դեռևս նրա կենդանութեան օրօք ասոյթ էր դարձել այն միտքը, թէ «Ալիշանը մեծ ու հեռատես աչք է, որ Վենետիկում ապրելով՝ կարողանում է համրել Հայաստանի բոլոր քարերը»:

Տիրապետելով եւրոպական ու արևելեան լեզուների՝ Ալիշանը կատարել է մի շարք թարգմանություններ, որոնց թւում է նաև Տորջ Բայրոնի «Իտալիա»-ն («Չայլոջ Հարոլդ» պոեմի չորրորդ երգը, 1860):

UNE BOUTIQUE NUMÉRIQUE DES ARTS VISUELS ARMÉNIENS

Le commerce en ligne continue de se développer dans les secteurs les plus divers y compris les arts. Depuis quelques années, la vente d'œuvres d'art en ligne, encore marginale il y a une décennie, est devenue monnaie courante. Parmi les nouveau-nés, Armenian Visual Arts Switzerland (AVA), une boutique numérique basée à Bâle, spécialisée dans la promotion des arts visuels arméniens. AVA propose à la vente des œuvres originales d'artistes arméniens du 20e et 21e siècles à travers le monde.

Lancé sur Facebook le 2 mars 2020, AVA présente déjà une quinzaine d'artistes arméniens vivant et travaillant dans différents pays. Le contenu de la page s'enrichit régulièrement avec de nouveaux artistes. Le visiteur peut découvrir le travail et les inspirations de chaque artiste à travers un petit reportage réalisé par AVA et consulter les photos de quelques œuvres.

Lucy Setian, fondatrice de la boutique AVA, est une ingénieure en informatique née à Sofia, Bulgarie. Diplômée de l'Université technique de sa ville natale et de celle de Karlsruhe, elle a également un Master en Sciences de la communication de l'Université VUB-Bruxelles et un *Executive MBA* de *Solvay Business School*. Depuis janvier 2020, après dix ans passés en Belgique, elle s'est installée à Bâle, où elle est chargée de l'élaboration et de la mise en œuvre des stratégies des programmes numériques et liés à l'intelligence artificielle auprès de la Fondation Novartis.

Comment cette jeune cadre du monde informatique a été amenée à créer une galerie numérique pour la promotion des artistes visuels arméniens?

"J'ai plusieurs amis artistes en Bulgarie et me suis demandé pourquoi il n'existait pas une plateforme pour aider les artistes arméniens dans leur développement sur les plans professionnel et commercial. J'ai alors pensé à commencer un projet social, une sorte de projet pilote, avec des artistes visuels d'origine arménienne, créateurs de pièces artisanales, pour faire connaître leurs œuvres, d'abord en Suisse et plus tard sur le plan international. Ce projet est un hobby pour moi et je n'ai pas voulu investir beaucoup de ressources au

ԴԵՒՈՆԴ ԱԼԻՇԱՆ - 200

»»» Այլ ձեռքբերումների շարքում Ալիշանը եղել է նաև Իտալիայի Ասիական ընկերության և Վենետիկի ակադեմիայի պատուաւոր անդամ, դասաւանդել Վենետիկի Ռաֆայելեան վարժարանում:

Այսօր, երբ իրականացել է Միխայիլայի սերունդների երազանքը, հպարտությամբ կարող ենք փաստել, որ հայ միւս մեծերի շարքում ըստ արժանւոյն է գնահատուել նաև Ալիշանի վաստակը՝ տպագրուել է նրա պատկառելի Լամականու մի մասը, ժամանակակիցների յուշերը, Ալիշանի գեղարուեստական ստեղծագործութիւնները և վերջինիս նուիրուած մի շարք ուսումնասիրութիւններ:

Դժուար է պատկերացնել հայագիտական որևէ լուրջ հետազոտութիւն, ուր վկայակոչուած չլինեն մեծաւուն հայագետի մէկ կամ մի քանի ուսումնասիրութիւնները:

Հայաստանի Հանրապետութեան և սփիւռքի տարբեր պահոցներում սրբութեամբ են պահուում ալիշանեան մասունքները՝ ձեռագրերը, Միխայիլեան շքեղ և ոսկեգօծ կազմերով նրա գործերը, այդ թւում նաև ինքնագիր ընծայականներով:

Ղևոնդ Ալիշանի ծննդեան 200-ամեակի ոգեկոչումը մեզ կ'օգնի կառուցելու այն Հայաստանը, որի կերտման ոգեղէն երազանքով ապրեց Հայոց աշխարհի Լահապետը»:

(panorama.am)

début. C'est pourquoi, j'ai créé ma galerie numérique sur Facebook et Instagram pour commencer. Je vais voir s'il y a de l'intérêt avant d'aller plus loin. Pour l'instant j'essaie de développer une communauté en ligne."

Quant au choix des artistes, Lucy Setian s'est fait conseiller par ses amis artistes de Bulgarie et en particulier Luisa Medzikyan, dont elle s'est inspirée pour lancer son projet. *"Par la suite, j'ai fait des recherches sur les réseaux sociaux pour trouver des artistes arméniens intéressants, en choisissant toujours des œuvres qui ont un lien avec la culture ou l'histoire du peuple arménien"* dit elle.

Parmi ses projets figurent notamment une manifestation réunissant des artistes arméniens de différents pays et des artistes suisses en collaboration avec le département culturel de la Ville de Bâle et la participation au prochain Basel Art, qui doivent évidemment attendre la fin de la pandémie du Coronavirus.

Le projet AVA Switzerland vise ainsi à mettre en valeur les arts visuels arméniens tout en renforçant la visibilité et l'esprit d'entreprise des artistes d'origine arménienne à travers le monde. ■

Informations:

<https://www.facebook.com/ArmenianVisualArtsSwitzerland>
<https://www.instagram.com/armenianvisualarts/>

CHASSEURS DE TRÉSORS ARMÉNIENS

par Raffi BEDROSYAN

Le mot «*talan*» a le même sens dans les langues turque et arménienne - signifiant mise à sac, pillage ou déprédation. C'est un fait historique que l'essor et le succès de l'Empire ottoman étaient directement liés au «*talan*» des territoires nouvellement conquis jusqu'au XVIe siècle, et lorsque l'Empire ne pouvait plus conquérir de nouveaux territoires, le déclin a commencé. Au début du XXe siècle, quand presque tous les territoires conquis avaient été perdus et que l'Empire était sur le point de s'effondrer, le «*talan*» est devenu interne, traquant les biens et les richesses appartenant aux deux principales minorités, les Arméniens et les Grecs. Dans cet article, je vais essayer de mettre en évidence le «*talan*», toujours en cours aujourd'hui, des maisons et des églises abandonnées par les Arméniens, plus de cent ans après le Génocide arménien. En fait, le «*talan*» est maintenant devenu une véritable industrie, dotée d'outils scientifiques, technologiques et de réseaux sociaux.

Si vous faites une recherche sur Google en turc sous «chasse au trésor dans les maisons arméniennes», vous obtenez plus de 800 000 résultats. Si vous faites une recherche en turc plus précisément «ce qu'il faut rechercher lors de la chasse au trésor dans les maisons arméniennes», vous obtenez plus de 400 000 résultats. De même, une recherche de «chasse au trésor dans les églises arméniennes» en turc aboutirait à plus de 700 000 résultats, et à 200 000 autres pour «signes du trésor dans les églises arméniennes». Il y a des centaines de vidéos ou d'articles pédagogiques sur YouTube qui montrent ce qu'il faut rechercher, où il faut chercher dans les maisons et les églises arméniennes, ainsi que la signification des symboles, signes, lettres et mots arméniens qui seraient des indices de trésors cachés abandonnés par les Arméniens. Ces vidéos ont des dizaines de milliers de vues chacune. Les instructeurs dans les vidéos ont différents titres, allant du professeur à l'archéologue au chasseur de trésors professionnel. Ils déclarent systématiquement que les trésors sont laissés par les Arméniens qui ont décidé de quitter le pays pendant la Première Guerre mondiale ou peu de temps après, mais que certains espéraient revenir à une date ultérieure, et c'est pourquoi ils ont enterré leurs trésors qu'ils ne pouvaient pas transporter avec eux. Ce discours est toujours prononcé d'une manière très normale et simple, comme si cela se produisait tout le temps normalement, naturellement, comme le changement des saisons.

Certains de ces chasseurs professionnels de trésors dans les maisons et les églises arméniennes apparaissent en tant qu'invités dans des talk-shows sur les chaînes de télévision nationales. L'«expert» se présente avec des détecteurs de métaux pour montrer comment il peut localiser des pièces de monnaie, en argent ou en or, derrière un mur de briques ou de béton, tandis que l'animatrice de la

chaîne l'admire avec étonnement. Les chasseurs professionnels conseillent parfois aux téléspectateurs de ne pas faire confiance aux faux chasseurs de trésors qui ne feraient qu'escroquer et facturer des frais exorbitants pour leurs services sans livrer les marchandises. Un autre conseil est de savoir comment traiter avec les Arméniens de la diaspora qui reviennent en Turquie, se faisant passer pour des touristes mais qui sont en fait venus pour retracer les maisons de leurs ancêtres et emporter les trésors enfouis. Il est conseillé d'orienter ces Arméniens à la recherche de leurs trésors familiaux vers un chasseur de trésors professionnel qui faciliterait un accord de partage de trésors entre l'Arménien, l'actuel propriétaire de la maison et le chasseur de trésor lui-même.

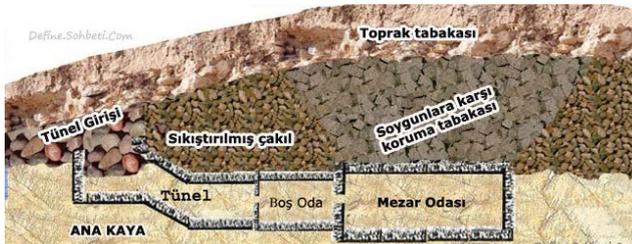

Il existe des centaines de blogs et de forums dédiés à la chasse au trésor dans les maisons et les églises arméniennes, où les chasseurs de trésors amateurs demandent conseil à de soi-disant experts sur un signe, un symbole ou un mot arménien particulier. Certains blogs en temps réel contiennent des phrases comme: "Je creuse à côté de l'arbre dans le jardin montré sur la carte au trésor, mais à quelle profondeur dois-je creuser avant d'abandonner et d'aller vers l'autre arbre?"

Il y a des années, ces chasseurs de trésors amateurs venaient à Istanbul depuis les villages des provinces turques orientales et du sud-est de Van, Muş, Bitlis, Erzurum, Diyarbakır, Urfa, Antep, Adana, Kayseri ou Kars avec un morceau de papier à la main. Le regretté Hrant Dink étant le seul nom arménien qu'ils auraient entendu, ils allaient le chercher et lui demander d'interpréter les cartes ou symboles arméniens sur le morceau de papier. Hrant nous disait que ces personnes arrivaient presque tous les jours, dans l'espoir de gagner rapidement de l'argent en découvrant un trésor arménien, enterré dans leur propre maison, ou dans une église ou un cimetière arménien abandonné à proximité. Il y avait même un marché pour les cartes au trésor, les gens achetant et vendant ces cartes. Hrant disait à ces gens: «Le vrai trésor n'est pas enfoui sous terre, mais ce sont les gens qui ont travaillé et produit cette richesse». De nos jours, les gens discutent sur des centaines de blogs, sur Facebook ou sur Twitter à la recherche de conseils ou d'interprétation d'indices. >>>

CHASSEURS DE TRÉSORS ARMÉNIENS

➤➤➤ Il y avait effectivement des milliers de maisons arméniennes dans l'est de la Turquie (l'Arménie occidentale) qui ont été abandonnées à la hâte lorsque les ordres de déportation sont arrivés en 1915. De nombreuses familles espéraient retourner chez elles après la guerre et ont bien enterré une partie de leurs richesses qu'elles ne pouvaient pas emporter avec elles. Il y avait beaucoup de Turcs et de Kurdes qui ont saisi ces maisons et qui sont devenus soudainement riches après avoir trouvé de l'or enterré et commençaient immédiatement à acheter de grandes parcelles de terrain, davantage de maisons ou de magasins. Des histoires de ce genre, réelles ou imaginaires, circulaient dans de nombreux villages, poussant les gens à la frénésie pour creuser dans les murs et les sols de leurs propres maisons, ou dans des maisons, des églises et des cimetières arméniens abandonnés. La plupart des églises restées debout après 1915 ont été victimes d'attaques des chasseurs de trésors qui ont creusé sous les fondations, précipitant l'effondrement des églises, car selon une croyance largement répandue, le clergé serait enterré sous le sol des églises avec de précieuses croix dorées.

L'État turc n'encourage pas officiellement ces activités, mais visiblement ne les dissuade pas non plus, car le sujet de la chasse au trésor dans des maisons arméniennes est ouvertement et librement discuté dans les médias imprimés, les réseaux sociaux et les talk-shows. En fait, lorsque le gouvernement a décidé de démolir une rangée de 500 maisons arméniennes historiques à Muş pour construire des centaines de logements publics, il a permis aux propriétaires des maisons arméniennes ainsi qu'à d'autres candidats impatients de démolir les maisons eux-mêmes afin de fouiller et de retrouver les trésors arméniens cachés dans les murs et les sols. Avec l'approbation tacite des municipalités locales, la permission est donnée de creuser dans les églises et les cimetières arméniens abandonnés, non seulement à la main, mais avec des équipements de construction tels que des pelles rétrocaveuses, des perceuses et même à l'aide de dynamite.

La science génétique a prouvé que les caractéristiques acquises entraînent finalement des changements dans l'ADN. Après des siècles de pratique du «*talan*», il est sûr de dire que l'envie de continuer le «*talan*» fait partie de l'ADN des gens vivant en Turquie. ■ R.B.

(Traduit de l'anglais par A.S. pour Artzakank)

ACTIONS DE L'AMBASSADE DE SUISSE EN ARMÉNIE

Avec les contributions de la Direction du développement et de la coopération (DDC) du Département fédéral des affaires étrangères, et par le biais de son Bureau de coopération pour le Caucase du Sud à Tbilissi, ainsi que des partenariats avec l'ONG Agence de développement stratégique, le PNUD, la GIZ (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit), le Ministère de la Santé de la RA, HAYP / IN SITU, l'ONG Music of Armenia, la Fondation humanitaire suisse KASA et le Caucasus Institute, l'Ambassade de Suisse a pris des initiatives en vue d'appuyer le gouvernement arménien et d'autres acteurs sur place à combattre la pandémie de coronavirus COVID-19. Ces diverses actions s'étalent sur des durées plus ou moins longues, allant de mars 2020 à juillet 2022 et concernent les domaines du développement économique, de la gouvernance, de l'autonomie locale, de la santé, ainsi que l'art et la culture. Le soutien global prévu et déjà accordé par la Suisse à l'Arménie en réponse à la crise du COVID-19 s'élève à la mi-juin 2020 à environ 1,0 million de francs suisses.

Matériel électronique pour 30 enfants issus de familles défavorisées à Gyumri (Crédit photos: www.kasa.am)

Des fonds ont été réaffectés pour l'achat de thermomètres et de matériel de protection (uniformes, gants, masques) pour l'Inspection nationale de la sécurité alimentaire, qui permettront à son personnel d'exercer ses fonctions aux postes frontières et dans les magasins d'alimentation et les entreprises.

Les activités comprennent des mesures visant à atténuer les conséquences socio-économiques négatives de la crise de COVID-19 pour les bénéficiaires du projet, telles que la fourniture de produits de prévention et d'hygiène pour les vétérinaires mettant en œuvre des programmes d'Etat de vaccination du bétail, ou des actions nécessaires pour faire suite aux réglementations en matière de santé et de sécurité lors du soutien aux fermes et aux services marchands.

Un crédit supplémentaire, actuellement en cours de préparation, sera utilisé pour mettre en place un ➤➤➤

ACTIONS DE L'AMBASSADE DE SUISSE EN ARMÉNIE

»»» système visant à octroyer aux municipalités de petites subventions pour un soutien immédiat, stimulant ainsi les activités économiques dans les régions et contribuant à surmonter les effets négatifs de la crise due à la pandémie.

Le projet culturel a, pour sa part, pour objectif de créer une nouvelle plateforme qui inspirera et encouragera les artistes à faire de l'art depuis la maison, à apprendre de nouveaux outils numériques, tout en créant une archive unique de ce moment et de notre temps.

L'Ambassade de Suisse soutient également les familles vulnérables de Gyumri en leur offrant la possibilité d'accéder à l'enseignement à distance pendant la pandémie. Pour contrer l'urgence des problèmes d'apprentissage à distance et assurer la continuité de l'éducation de 30 enfants d'âge scolaire issus de familles défavorisées de Gyumri, l'ambassade s'est associée à la Fondation Humanitaire Suisse KASA, fournissant du matériel électronique à 16 familles dans le besoin. ■

ԳԻՄՐԻԻ ՄԷՋ ԲԱՅՈՒԵՅԱԻ ՍՈՂՈՄՈՆ ԹԵՅԼԻՐԵԱՆԻ ՅՈՒՇԱՏՈՒՆ-ԹԱՆԳԱՐԱՆԸ

Անցեալ Մայիս 24-ին, Գիմրիի մէջ բացոււմը կատարուեցաւ Սողոմոն Թեյլիրեանի յուշատուն-թանգարանին:

Սողոմոն Թեյլիրեանի կիսանդրին, որուն հեղինակը քանդակագործ Չաւեն Կոչոյեանն է, Գիմրիի օդակայանի թաղամասին մէջ տեղադրուած է 1993 թուականին:

Ըստ «Շանթ» պատկերասփիւռի կայանին, նոյն տարածքին մէջ թանգարան հիմնելու գաղափարը կը պատկանի գիմրեցի դարբինի մը: Անոր մահէն ետք ծրագիրը աւարտին հասցնելու պարտաւորութիւնը ստանձնեց Գիմրիի մէջ յայտնի շինարար Վարդան Յովհաննիսեան՝ «Տուն շինող Վարդանը»:

Լքուած տարածքը մաքրուեցաւ աղբերէն, կիսանդրին հատուածը բարեկարգուեցաւ, կառուցուաւ յուշատուն մը, որուն մէջ կը ներկայացուին Սողոմոն Թեյլիրեանի եւ 1915ին Արեւմտեան Հայաստանի գաւազան քաղաքներու ու գիւղերու մէջ ինքնապաշտպանութեան մարտեր ղեկավարած անձերու լուսանկարները:

Տարածքը կը նախատեսուի վերածել Սողոմոն Թեյլիրեանի անուան յուշահամալիրի մը, ուր պիտի գործեն նաեւ խաղահրապարակներ եւ մարզական դահլիճներ: ■

«Եռագոյն»

CONTINUER À AIDER L'ARMÉNIE MALGRÉ LE COVID-19...

La Fondation SEMRA^{PLUS} (Fondation Suisse pour les Enfants Malades en République d'Arménie) qui a son siège à Porrentruy (République et Canton du Jura) collabore depuis plus de trente ans avec l'Hôpital pédiatrique ARABKIR à Erevan. Elle a ainsi contribué à faire de cet hôpital un centre de référence en Arménie dans le domaine de la pédiatrie. Pour 2020, SEMRA^{PLUS} avait élaboré un plan d'activités qui s'inscrivait dans la droite ligne de ses engagements: conjuguer des opérations traditionnelles de collecte de fonds avec la poursuite ou l'engagement de programmes destinés à améliorer constamment la qualité des prestations dispensées à ARABKIR et à approfondir le partenariat instauré de longue date entre la Suisse et l'Arménie. Malheureusement, la crise sanitaire inouïe provoquée par l'irruption du CORONA VIRUS est venue perturber le déroulement de ces projets.

Une contraction subite et considérable des ressources

SEMRA^{PLUS} fonctionne depuis trois décennies sur la base du total bénévolat d'une bonne centaine de militant-e-s et sur la générosité et la confiance que lui témoigne régulièrement une foule de particuliers, d'entreprises d'institutions publiques ou privées. Parmi les ressources usuelles de SEMRA^{PLUS} figurent donc d'innombrables dons en espèces consécutifs à la diffusion de notre rapport annuel (ces rapports peuvent être consultés sur le site internet de SEMRA^{PLUS}). Le débit de cette source ne semble pas avoir été affecté par la pandémie. En revanche, les mesures dites de confinement sont venues annuler plusieurs manifestations qui, grâce à l'engagement intense des «semristes», assuraient habituellement à SEMRA^{PLUS} de précieuses rentrées financières: ainsi «Une Rose pour l'Arménie», prévue pour mai en collaboration avec les écoles et les paroisses a dû, pour l'essentiel, être supprimée; de même, la Braderie de Porrentruy, prévue à fin août, n'aura pas lieu, ce qui privera SEMRA du bénéfice spectaculaire généré par la confection et la vente du fameux «gâteau aux patates». Il en résulte donc une >>>

**CONTINUER À AIDER
L'ARMÉNIE MALGRÉ
LE COVID 19...**

▶▶▶ perte pour SEMRA de plusieurs dizaines de milliers de francs sur les recettes escomptées pour 2020.

Un accroissement des besoins

Pour autant, SEMRA^{PLUS} n'entend pas baisser les bras. La réalisation du projet principal actuel, soit l'entrée en service prochaine d'un Centre de formation continue à l'intention du personnel infirmier d'ARABKIR et à terme de l'ensemble de l'Arménie, est assurée grâce à des dons exceptionnellement généreux du Lion's Club Les Rangiers, de la Fondation Stephan Elmas et à la subvention accordée par la Fédération Interjurassienne de coopération et de développement. De même, les démarches engagées pour moderniser le Service des urgences d'ARABKIR et améliorer les prestations de son laboratoire devraient pouvoir s'intensifier en 2020 grâce à l'appui conjoint de l'Hôpital du Jura ainsi que du Centre hospitalier de Bienne. Tout au plus est-il envisagé de rééchelonner dans le temps l'un ou l'autre dossier de collaboration.

Mais il faut prendre acte du fait qu'à cette collaboration «ordinaire» viennent se superposer les retombées de la pandémie en Arménie en général, sur ARABKIR en particulier. La situation y est pour le moins délicate. Qu'on en juge par cet extrait d'un message adressé à SEMRA le 2 juin par le professeur Ara Babloyan, directeur d'ARABKIR.

En effet, la situation en Arménie s'aggrave de jour en jour. Le nombre de cas détectés au niveau national augmente quotidiennement de 400 à 500 personnes. Chaque jour, 20 à 30 enfants atteints de maladies aiguës sont admis au Centre médical d'Arabkir et le COVID est détecté chez 3 à 4 d'entre eux. De plus, les enfants souffrant d'une progression sévère de la maladie et des maladies associées sont transférés à notre hôpital depuis différentes régions du pays...En un mot, Arabkir travaille avec une surcharge particulière...Nous avons commencé en urgence la construction d'un département temporaire avec 8 salles de patients dans l'enceinte de l'hôpital...

Il en résulte donc de nouveaux besoins pour ARABKIR et, dans ce contexte, SEMRA^{PLUS} souhaite non seulement poursuivre les actions déjà engagées mais aussi aider son partenaire depuis trois décennies à faire face à cette situation de crise d'une extraordinaire gravité. SEMRA^{PLUS} espère que la parution du présent article dans ARTZAKANK – ECHO contribuera à susciter ce «supplément de générosité» dont ARABKIR a besoin actuellement. ■

www.semraplus.ch

Pour d'éventuels dons: CCP 25-7831-5
Banque cantonale du Jura, Porrentruy
CH93 0078 9042 0354 8376 4

**ՍՈՒՐԲ ՍՈՖԻԱՅԻ ՏԱՃԱՐԻՆ
ՄԵՋ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԵՏՔԵՐ**

ՍԵՆԱՆ ՏԵՅԻՐՍԵՆՃԵԱՆ

Սուրբ Սոֆիայի տաճարին թանգարանի համակարգին դուրս գալով դարձեալ մզկիթի վերածուիլը պատճառ դարձաւ, որ միտքեր արծարծեմ այս պատմական շինութեան հիւրընկալած տարբեր մշակոյթներու մասին: Ափսոս որ պատմական եկեղեցւոյ քաղաքական նպատակներով շահագործումը արգելք եղած է անոր իսկական արժէքը եւ իր մէջ պարունակած պատմութիւնը լիարժէք կերպով ուսումնասիրելու:

Տաճարը բացի Ուղղափառ եկեղեցւոյ կեդրոնին հռոմի Արեւելեան Կայսրութեան մայրաքաղաք Կոստանդնուպոլսոյ մայր տաճարը ըլլալուն, նաեւ կը համարուի հին ժամանակներու կարեւորագոյն հոգեւորական կեդրոններէն մէկը: Արեւելեան քրիստոնեայ ժողովուրդներու կարեւոր բաղադրիչներէն մէկն է Հայաստանեան Առաքելական Եկեղեցին, որ եւս կարեւոր յիշատակներ ունի այս կառոյցին մէջ: Կարելի է հռոմի Արեւելեան Կայսրութեան եւ Հայաստանի միջեւ քաղաքական, մշակութային, հասարակական եւ հոգեւոր յարաբերութիւններու ցոլացումը տեսնել Սուրբ Սոֆիայի տաճարին մէջ:

Մակեդոնական հարստութեան անդամ եւ բացի այդ հարստութենէ Սուրբ Սոֆիայի տաճարին մէջ օծուելով Բիւզանդիոնի գահին բարձրացած հայ ծագումով Լեւոն Ե. (813-820), Վասիլ Ա. (867-886) եւ Յուհանիս Ա. Չինիսքես (969-976)Բիւզանդական կայսրութեան եւ հայ ժողովուրդի պատմութեան գիրկընդխառնումին առիթ տուած անուններ եղան:

Հայ պատմագրութեան մէջ Սուրբ Սոֆիայի տաճարը յատուկ նշանակութիւն ունի: Թէեւ այսօր յստակօրէն յայտնի չէ թէ ո՞ր մէկն էր, բայց տաճարի մուտքերէն մէկը Չ. դարուն անուանուած էր «Դուռն Հայոց» ըլլալով:

Կարմիր Վարդան, որ նաեւ թռն է Վարդանանց պատերազմի հրամանատար Վարդան Մամիկոնեանի պատմութեան մէջ անելի յաճախ կը յիշուի «Փոքր Վարդան Մամիկոնեան» կոչումով: Ան 572 թուականին Սասանեան Կայսրութեան Արքայ Խոսրով Ա.-ին յաղթելով Հայաստան-Վրաստան եւ Աղուանքը ազատեց պարսկական լուծէն եւ հպատակեցուց Բիւզանդիոնին: Այս յաղթանակէն ետք զանազան զարգացումներու բերմամբ կ'ապաստանի Բիւզանդիոնի մայրաքաղաք Կոստանդնուպոլիս: Յուստինիանոս Բ. կայսրը իրեն ի պատիւ տաճարին մուտքերէն մէկը կը կոչէ «Դուռն Հայոց»:

▶▶▶

NAYIRI.COM-Ը ԹՈՂԱՐԿԱԾ Է ԳԵՐՄԱՆԵՐԷՆ-ՀԱՅԵՐԷՆ ԲԱՌԱՐԱՆ

Nayiri.com-ը Ապրիլ 28-ին թողարկած է Լեւոն Թորոսեանի «Ընդարձակ Բառարան Գերմաներէն-Հայերէն» ծաւայուն աշխատութիւնը, որ լոյս տեսած է 2018 թուականին՝ Վիեննայի մէջ:

Բառայօդուածներուն բացատրութիւնները տրուած են թէ՛ արեւմտահայերէն եւ թէ՛ արեւելահայերէն՝ երկու ուղղագրութիւններով: Հետեւաբար բառարանը մատչելի է «հիլ» եւ «նոր» սփիւռքին ինչպէս նաեւ՝ հայաստանի բնակչութեան:

Բառարանը ունի 85000-է ավելի գլխաբառ, եւ ճոխ է նորաբանութիւններով. օրինակի համար՝ Detox, Emoji, E-Reader, Flashmob, Hipster, Know-how, Selfie, Selfistick, Windfarm, Workshop, Yoga. յապաւումներով՝ EU, NATO, WHO, WTO, App, Byte, Debugging, Hyperlink, OCR, Open Source, URL, Wiki եւ այլն. Ինչպէս նաեւ միջազգային եզրերով (անգլերէն, լատիներէն, ֆրանսերէն եւ իտալերէն)՝ en masse, Haute Couture, grosso modo, Deus ex Machina, eo ipso, ex ante, եւ այլն: Աշխատութեան երկրորդ մասն ալ Աշխարհագրական Անուններով բառարան մը կը պարունակէ:

Բառարանին պատկերահանուած տարբերակը որոնելի է գլխաբառերով եւ հասանելի է հետեւեալ հասցեով՝ <http://www.nayiri.com/imagedDictionaryBrowser.jsp?dictionaryId=132>

Nayiri.com-ը շնորհակալութիւն կը յայտնէ պարոն Թորոսեանին՝ իր յոգնաշան աշխատութիւնը տրամադրելու համար, ինչպէս նաեւ «Գալուստ Կիւլպէնկեան» հիմնարկութեան՝ բառարանին առցանց տարբերակը հասանելի դարձնելու համար:

(ԶԱՐԹՕԼԵ)

«ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՄ» ԾՐԱԳԻՐԸ ՎԵՐԱԿԱՆԳՆԻՈՒՄ Է

ՀՀ կրթութեան, գիտութեան, մշակոյթի և սպորտի նախարարութիւնը, կարևորելով հայ գրականութեան հանրահռչակման քաղաքականութիւնը, ձեռնարկել է քայլեր, որոնց արդիւնքում վերականգնուել են «Հայ գրականութիւնը թարգմանութիւններում» դրամաշնորհային ծրագրի իրականացման համար այս տարի նախատեսուած ֆինանսական միջոցները:

Դրամաշնորհին կարող են դիմել արտերկրի հրատարակչութիւնները՝ հայ դասական և ժամանակակից գրականութիւնը թարգմանաբար հրատարակելու համար: Նախարարութիւնն աջակցում է յայտով ներկայացրած նախագծերին՝ յատկացնելով գրքի թարգմանութեան գումարը: →

ՍՈՒՐԲ ՍՈՖԻԱՅԻ ՏԱՃԱՐԻՆ ՄԷՋ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԵՏՔԵՐ

»»» Տաճարի մէջ որպէս հայի վկայութիւն կը հանդիպինք Անիի մայր տաճարի ճարտարապետ Տրդատի անունին: Անիի մայր տաճարի շինութիւնը որոշ ժամանակ կասեցուած էր Սրբատ Բ. Արքայի մահուան պատճառաւ: Այդ նոյն շրջանին, 25 հոկտեմբեր 989 թուականին Պոլսոյ մէջ տեղի ունեցած մեծ երկրաշարժով փոկ եկած էր տաճարի գմբէթը: Հիւսութեան արեւմտեան հատուածի կամարը ամբողջովին փլած եւ գմբէթն ալ երկու մասի բաժնուած էր: Բիւզանդիոնի հայ ծագումով կայսրը Վասիլէոս Բ. Պուլկարոֆթոնոս Տրդատը կը հրաւիրէ Պոլիս: Տրդատ հինգ տարուայ յամառ աշխատանքով կը վերակառուցէ գմբէթը, որ ավելի քան հազար տարի ամուր մնալով հասած է մեր օրերուն:

Հայաստանեան եկեղեցոյ հիմքերը առաջին դարուն իսկ դրուած են Թաղէոս եւ Բարթողոմէոս առաքեալներու կողմէ: Իսկ 301 թուին Գրիգոր Լուսաւորիչի ջանքերով Հայաստանը դարձաւ քրիստոնէութիւնը իբրեւ պետական կրօն ընդունած առաջին երկիրը աշխարհի վրայ:

1840-ական տարեթիւերուն Ֆօսաթի եղբայրներու վերանորոգման աշխատանքներու ընթացքին յայտնաբերուած են 14 սրբանկարներ, որոնցմէ մէկն ալ կը պատկանէր Գրիգոր Լուսաւորիչի: Հոն նկարուած էին նաեւ Կեսարացի Բարսեղ, Նազիանզացի Գրիգոր, Տեմրեցի Նիկողոս, Աղէքսանդրացի Կիւրեղ եւ Յովհաննէս Խրիստոստոմոս: Ափսոս որ զաճով ծեփուած այդ խճանկարներէն շատերը վերանորոգման ընթացքին վնասուեցան եւ չհասան մեր օրերուն: Այս 14-էն միայն 3-ը 1930-ական թուականներուն յայտնաբերուեցան: Ֆոսաթի խճանկարները ծեփած եւ ապա իւղանկարի խաւով մը ծածկած էր: Ժամանակի ընթացքին իւղաներկի տակ խոնաւութիւնը ավերեց գործերը եւ հաւանաբար 1894-ի երկրաշարժին ալ այդ խճանկարները թափեցան գետին, որոնց մէջ էր նաեւ Գրիգոր Լուսաւորիչի նկարը: Այդ գործերէն մեզի մնացած միակ վկայութիւնը Ֆոսաթի եւ Սաուզենպերկի գծագրութիւններն են:

Գրիգոր Լուսաւորիչ բացի Սուրբ Սոֆիայէ Պոլսոյ տարբեր եկեղեցիներու մէջ ալ նկարուած է խճանկարի դրութեամբ: Անոնցմէ այժմու Ֆեթիյէ Սզկիթի կամ երբեմնի Թեոդորոս Բամաքարիստոս եկեղեցոյ պատերուն վրայ մինչեւ օրս կը պահէ իր գոյութիւնը: ■

(ԱԿՕՍ)

Ծրագրով մինչև այսօր աջակցութիւն է ստացել 29 գրքի հրատարակման յայտ՝ 15 լեզուով (Յովհաննէս Թումանեանի «Հեթիաթները»՝ լատվիերէն, հոլանդերէն, գերմաներէն, լիտվերէն, Կոմիտասի «Նամակները»՝ անգլերէն, Րաֆֆու «Խենթը»՝ շուեդերէն, ալբաներէն, Արամ Պաչյանի գրքերը՝ անգլերէն, բուլղարերէն, ուկրաիներէն, Գուրգեն Խանջյանի գործերը՝ ալբաներէն, մակեդոներէն, Ալեքսանդր Թոփչյանիւնը՝ սերբերէն, լատվիերէն, Կարինե Խողիկյանի, Գրիգի, Սուսաննա Հարությունյանի գրքերը՝ անգլերէն, Հրաչյա Սարիբեկյանիւնը՝ մակեդոներէն, Վարդան Գրիգորյանիւնը՝ ուկրաիներէն, Հրանտ Ալեքսանյանիւնը՝ խորվաթերէն և այլ գրքեր): ■ (Aravot.am)

ARMÉNIE: UNE PRESSE LIBRE MAIS SOUS CONDITIONS!

par Antonios TASHEJIAN

L'Arménie, petit pays du Sud-Caucase, est aujourd'hui fière d'avoir connu une révolution réussie et pacifique - la Révolution de velours - au cours de laquelle Nikol Pashinyan est devenu premier ministre du pays en 2018. Après son élection, il a appelé à des élections législatives anticipées et son Parti nouvellement formé - l'Alliance "Mon Pas" - a remporté une large majorité. Les observateurs ont noté qu'il s'agissait d'un cas "d'hystérie post-révolutionnaire" en Arménie. Quelle place pour la liberté de la presse dans ce pays au gouvernement renouvelé ?

Quoi qu'il en soit, l'Arménie est passée d'un pays répressif sous Serj Sarkissian à un pays plus ouvert avec plus de libertés, de droits, de meilleures relations avec les autres pays, moins de corruption, plus d'innovation, et avec de telles réformes, elle se dirigera inévitablement vers un avenir meilleur. La façade est magnifique, mais la réalité pourrait sans doute être quelque peu différente.

En 2020, l'Arménie se classe au 61ème rang du classement de *Reporters sans Frontières*. Il s'agit d'une amélioration par rapport à son classement en 2018, lorsque RSF a signalé que les médias en Arménie n'étaient "pas libres". Par rapport à ses voisins directs, la Turquie, l'Azerbaïdjan, ou encore la Russie, le pays est également beaucoup mieux classé. En fait, Pashinyan fait face à un problème : la majorité des médias en Arménie est contrôlée par des partisans de l'ancien gouvernement. Cela le met en désaccord avec les médias qui le critiquent constamment et dissimulent les allégations de corruption contre l'ancien régime.

Le 3 mai 2020, à l'occasion de la Journée mondiale de la liberté de la presse, le président arménien Armen Sarkissian a félicité les journalistes et les représentants des médias. Sur Twitter, il a déclaré: "Je salue et je remercie les journalistes et les professionnels des médias en Arménie et partout dans le monde à l'occasion de la Journée mondiale de la liberté de la presse. En ces temps très difficiles, vous jouez un rôle vital pour vous assurer que les gens reçoivent des informations précises et en temps opportun qui peuvent faire la différence entre la vie et la mort, la vérité et le mensonge. Votre travail acharné, votre responsabilité envers la vérité et vos sacrifices personnels pour nous tenir bien informés sont profondément appréciés."

Le Premier ministre Nikol Pashinyan a également tweeté pour célébrer cette journée : "Une presse libre est la pierre angulaire de la démocratie. En cette

Journée mondiale de la liberté de la presse, je salue tous les journalistes qui cherchent sans relâche et sans crainte la vérité et donnent aux citoyens des informations et des informations crédibles et vérifiées."

Tweet

Nikol Pashinyan
@NikolPashinyan

A free press is the cornerstone of democracy. On this [#WorldPressFreedomDay](#) 🇵🇸, I salute all journalists who tirelessly and fearlessly seek the truth and empower citizens with credible, verified news and information.

Traduire le Tweet

13:26 · 03/05/2020 · Twitter for iPhone

On n'a pas à réfléchir à deux fois pour comprendre les nuances de ces deux tweets (entre autres). La lutte contre les 'Fake News' est un thème récurrent dans notre monde, les États-Unis, la France, l'Allemagne et d'autres ont adopté des dispositions pour la combattre — dans une certaine mesure. Mais la fragilité de la démocratie arménienne fait qu'on s'inquiète de ce que l'avenir réserve à ce pays. Il est vrai que le Premier ministre Pashinyan a été largement couvert par les médias, mais c'est la couverture négative qu'il critique. Il soutient ouvertement des médias libres et équitables, mais déteste toute forme de critique. Il a généralement recours à Facebook pour parler de sa colère et de ses frustrations apparentes. Eurasianet rapporte que le journal *Hraparak* a publié un article critiquant son gouvernement. Le Premier ministre s'est plaint, dans une vidéo en direct sur Facebook, du fait que les médias du pays sont contrôlés à "90%" par l'ancien régime ou "par ceux qui sont contre nous". L'*Union des journalistes d'Arménie* a manifesté sa désapprobation en publiant une déclaration condamnant l'attaque ; elle a déclaré : "Cela peut conduire à une attitude dangereuse envers les médias." >>>

Nettoyages

Tél. +41(0)22 785 01 85

15, ch. Pré-de-la-Fontaine
1217 MEYRIN
Fax +41(0)22 980 02 37
E-mail big-net@big-net.ch

www.big-net.ch

voyage-en-armenie.com

ARMÉNIE: UNE PRESSE LIBRE MAIS SOUS CONDITIONS!

Pour compliquer encore les choses, le gouvernement prévoyait de criminaliser la diffamation ou de mieux la formuler : 'Fake News'. Punis d'une peine pouvant aller jusqu'à deux ans d'emprisonnement, les médias ne doivent publier aucune fausse information sur les actes répréhensibles des responsables gouvernementaux. Cela a été fortement dénoncé par les ONG arméniennes car cela limiterait la liberté de la presse en Arménie. Le chef du groupe de travail du ministère de la Justice qui a rédigé le projet de loi, Ara Gabuzian, a défendu sa proposition de criminaliser la diffusion de tels rapports, affirmant que "la fausse dénonciation est un crime délibéré. Les gens qui diffusent de tels rapports doivent être conscients qu'ils propagent des mensonges."

La lutte contre les 'Fake News' ne s'adresse pas seulement aux médias mais aussi aux individus qui expriment leurs opinions sur les réseaux sociaux. Pashinyan avait chargé les Services de Sécurité Nationale (SSN) de lancer une campagne contre ceux qui diffusent de la désinformation dans les médias et les sites de médias sociaux. Cela montre comment le gouvernement veut réglementer et contrôler internet, tout en gardant une image qui le présente comme ouvert et acceptant la critique. "Oui. La liberté d'expression et d'information est garantie dans notre pays. Mais si les cercles criminels dépensent des millions pour manipuler l'opinion publique via les réseaux sociaux et les médias, c'est une question de sécurité nationale", a déclaré Pashinyan.

REPORTERS SANS FRONTIÈRES POUR LA LIBERTÉ DE LA PRESSE

À cet égard, Reporters sans Frontières a déclaré que "le nouveau gouvernement doit s'abstenir de tout excès dans ses tentatives de lutter contre les 'Fake News'. Son utilisation des services de sécurité à cette fin, suivie de l'arrestation d'un utilisateur de réseau social, a suscité des inquiétudes."

Dans un effort pour "lutter contre la désinformation liée à la pandémie de COVID-19", l'Arménie a introduit de nouveaux amendements pour restreindre la liberté de la presse pendant l'état d'urgence. Le gouvernement a affirmé qu'il s'agissait d'une mesure nécessaire pour protéger les patients du COVID-19 et éviter la panique au sein de la population. Les représentants des médias, en revanche, ont déclaré que ces amendements ne définissaient pas précisément ce qui se rapporte à la pandémie qui créerait la panique. Harlem Désir, représentant de l'OSCE pour la liberté des médias, a également exprimé sa préoccupation.

PLUS DE 40 000 CITOYENS ARMÉNIENS SONT RETOURNÉS EN ARMÉNIE

«Depuis le 15 mars, environ 8 000 citoyens arméniens, qui ne pouvaient pas retourner dans leur pays d'origine en raison de la situation avec le coronavirus, ont été transférés en Arménie depuis différents pays du monde», a écrit le vice-Premier ministre, commandant de l'état d'urgence, Tigran Avinyan sur sa page Facebook.

«En même temps, le transfert de 2200 personnes a été organisé gratuitement avec le soutien de divers bienfaiteurs, ainsi que grâce aux négociations. La géographie des déplacements est très vaste: des États-Unis à la Turquie, de l'Inde à la Russie», a déclaré M. Avinyan.

Selon le communiqué, plus de 40 000 citoyens arméniens sont retournés en Arménie à la suite de vols effectués sur la base de permis délivrés par le Bureau du Commandant.

Source: Le Courrier d'Erevan

En 1991, l'Arménie a obtenu son indépendance vis-à-vis de l'Union soviétique et en 2018, elle a "obtenu son indépendance" du régime autoritaire sous lequel elle était. Nikol Pashinyan a repris un pays avec un taux d'émigration élevé, un taux de chômage élevé, un grand nombre de personnes vivant dans la pauvreté, un pays avec deux de ses frontières fermées et une administration embourbée dans la corruption de son oligarchie qui monopolise tout. Il est vrai que le Premier ministre se soucie beaucoup de son image et son complexe de l'égo ne lui fait pas oublier qu'il a réussi à avoir la Révolution paisible - de velours - qu'il a toujours voulu, sans coups de feu.

Néanmoins, il a remporté la grande majorité des sièges au Parlement lors des élections libres et régulières et les gens (dont moi) sont satisfaits de son travail et veulent encore plus. Il cherche à établir une relation plus étroite avec l'Union Européenne, mais aussi avec la Chine, l'Inde et les États-Unis, après avoir été sous la sphère d'influence russe pendant des années lors de l'administration précédente.

En conclusion, le gouvernement arménien doit comprendre que dans une société ouverte, vous serez critiqué par certains, mais aussi adoré par d'autres. Ce n'est pas un problème. Le 'nouveau' gouvernement devrait accepter et même chercher des critiques pour s'améliorer. Il n'y a pas meilleurs moyens pour cela que de prendre en compte les critiques constructives de la presse. Nous avons besoin d'une presse indépendante pour contrôler le gouvernement d'un point de vue démocratique, en vue d'une Arménie libre, juste et prospère. ■

(Le Taurillon)

A.T.

«ՉՈՅԳ ԱՐԵՂԱԿՆԵՐ» ԲԱԼԵՏԸ՝ MEZZO TV-Ի ԵԹԵՐՈՒՄ

Սամվել ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Բալետը կարող է աշխարհին ներկայացնել հազարամեակների մեր պատմությունը, ազգային գիտակցությունը, հոգեւոր արժեքները, ժառանգությունը, հզորությունը, առասպելները, ամանոյթները եւ այլն:

Օրերս «Բալետ 2021» հիմնադրամի տնօրեն Լիլիթ Պետրոսյանը «Առավոտ»-ին յայտնեց, որ հնգամեայ պայմանագիր են կնքել MEZZO TV-ի հետ՝ վերջինիս շնորհելով Ռուդոլֆ Խառատյանի սցենարով եւ խորեոգրաֆիայով «Չոյգ Արեգակներ» բալետային ներկայացումը ցուցադրելու իրաւունք: Առաջին եթերը նշանակուած է 2020թ. օգոստոսի 23-ին: Տնօրենը յաւելեց նաեւ, որ MEZZO TV-ն հեռարձակում է 80 երկրում եւ ունի շուրջ 60 մլն հետեւորդ: Նրա հաւաստմամբ՝ «Չոյգ Արեգակներ»-ը այդ հարթակում ցուցադրուող երբեւէ առաջին հայկական թատերական արուեստը ներկայացնող ստեղծագործութիւնն է: Բնականաբար սա աննախադէպ հնարաւորութիւն է հայկական արուեստը, մշակութային ժառանգութիւնն ու արժեքները աշխարհին ներկայացնելու համար»:

Երբ 2009թ. Ռուդոլֆ Խառատյանը ընդունեց 33 կառավարութեան հրաւերը՝ դեկավարելու Յայաստանի ազգային բալետը (դեկավարել է մինչեւ 2014թթ.), նրա նպատակն էր ձեւաւորել այնպիսի խաղացանկ, որի շնորհիւ կը բարձրանար թէ՛ պարողների կատարողական տեխնիկան եւ թէ՛ ներկայացումների գեղարուեստական մակարդակը, ինչը թոյլ կը տար մեզ միանալ բալետի համաշխարհային ընտանիքին: Խորեոգրաֆը իրականացրել է շուրջ 35 աշխատանք՝ դասականից մինչեւ ժամանակակից լիամետրաժ ներկայացումներ եւ բալետային համարներ: Բալետային արուեստի սիրահարները, իսկ նրանք մեզանում մեծ թիւ են կազմում՝ դատելով լեւի-լեցուն դահլիճներից, համոզուած ենք՝ կը մտաբերեն Խառատյանի անդրադարձը աշխարհահռչակ խորեոգրաֆներ Պետիպայի, Լեգատ եղբայրների, Ժիլ Պերոսի բալետարուեստի գոհարների թւում դատուող գործերին, Շառլ Ազնաւուրի երգերի հիման վրայ «Լա Բոհեմ» բեմադրութիւնը, Պրոկոֆիեւի «Ռոմեո եւ Ջուլիետը», Ռավելի «Բոլերոն», Էդգար Յովհաննիսյանի «Վարդանանքը» եւ այլն: Նրա վերջին շրջանի արժանաշիշատակ գործերից է Հարաւային Կորեայում իրականացրած «Վերջին արքայադուստրը» ներկայացումը՝ հիմնուած պատմական իրադարձութիւնների վրայ:

Անդրադառնալով «Չոյգ Արեգակներ»-ին, որին ժամանակին «Առավոտը» անդրադարձել էր, մեզ հետ զրոյցում Ռուդոլֆ Խառատյանն ասաց. «Այս ներկայացումը հանդիսանում է մեր ազգի հազարամեակների գոյութեան, գոյատեւման, շարունակական աճի ու զարգացման հաւաքական խորհրդանիշ: Բալետի նպատակն, ի վերջոյ, յաւերժութեան մեջ այն համամարդկային արժեքները ներկայացնելն է, որոնցով հայ ազգը մասնակցել է ու շարունակում է մասնակցել համաշխարհային արուեստի հարստացման գործընթացին: Մեր տեսլականն էր ստեղծել մի ներկայացում, որը շոշափելի եւ էական փոփոխութիւն կը մտցնէր հայկական բալետում, ինչու չէ՛ նաեւ հայկական արուեստում ընդհանրապէս: Ի վերջոյ, նմանօրինակ նախագծերի շնորհիւ է բարձրանում Յայաստանի միջազգային հեղինակութիւնը»: Մեր գրուցակիցը ժպիտով յաւելեց, թէ ասուածը գուցէ վերամբարձ է հնչում, բայց դա իրականութիւն է:

Յիշեցնենք, որ 2015թ. «Բալետ 2021» հիմնադրամը իրականացրեց ըստ Գրիգոր Նարեկացու «Մատենա ողբերգութեան» պոեմի «Չոյգ Արեգակներ» միջազգային նախագիծը, որը ներառուած էր Հայոց ցեղասպանութեան 100-րդ տարելիցի պետական միջոցառումների ցանկում: Ներկայացումը բեմադրուեց Ալ. Սպենդիարեանի անուան օպերայի եւ բալետի ազգային ակադեմիական թատրոնում, «Հայաստան» համահայկական եւ «Հրայր եւ Աննա Յովնանեաններ» հիմնադրամների աջակցութեամբ: «Չոյգ Արեգակներ»-ի երաժշտութիւնը հաւաքական է՝ Մեսրոպ Մաշտոց, Մովսէս Խորենացի, Գրիգոր Նարեկացի, Արամ Խաչատրյան, Ալան Յովհաննէս, Անտո Բաբաջանյան, Ավետ Տերտերյան եւ Աշոտ Արիյան: Նախագիծն իրականացնելու համար ութամեայ ժամկետով հրաւիրուել էին արտիստներ ճապոնիայից, Ֆրանսիայից, ԱՄՆ-ից, Յունաստանից եւ Իսրայէլից: Իսկ ներկայացման առաջնախաղի գլխաւոր մենապարողները Վաշինգտոնից եւ Շտուտգարդից էին: Կատարողական կազմն էլ համալրուել էր բալետի հայ արտիստներով եւ, ինչպէս Խառատյանն է նշում, այդ ամիսների ընթացքում շերտ մթնոլորտ էր ստեղծուել հայ եւ հրաւիրեալ արտիստների միջեւ, որոնք համագործակցութեան ընթացքում երբեմն մրցում էին միմիանց հետ, բայց ի վերջոյ նրանք կարողացան ներկայացնել բարձր որակի աշխատանք:

Չրոյցի ընթացքում «Բալետ 2021» հիմնադրամի տնօրեն Լիլիթ Պետրոսյանը յայտնեց, որ հիմնուելով յաջողուած փորձի, գեղարուեստական թիմի պրոֆեսիոնալիզմի եւ մասնագիտական միջազգային կապերի վրայ, մշակում են նոր նախագծեր, որոնք կը ներկայացուեն նաեւ եւրոպական հարթակներում: «Մենք հրաւիրուել ենք ԿԳՄՍ նախարարութիւն երկխօսութեան նպատակով, քննարկելու նախագծեր եւ դրանց իրականացման բազմաթիւ համագործակցային հնարաւորութիւններ՝ հայկական կատարողական արուեստը համատեղ ուժերով նոր մակարդակի հասցնելու եւ հանրահռչակելու հեռանկարով: Բանակցում ենք նաեւ Կանադայում հեղինակաւոր մի փառատօսի հետ, որը մեզ հետ համագործակցելու հետաքրքրութիւն է արտայայտել: Իսկ համատեղ ներկայացման կապակցութեամբ, որի առաջնախաղը տեղի կ'ունենայ 2022-ին՝ փառատօսի շրջանակներում, պարոն Խառատյանն արդէն սկսել է մտմտալ», - ասաց տիկին Պետրոսյանը: ■

COMMUNICATIONS

NAISSANCE

Aline et Vatché Garibian ont la joie d'annoncer la naissance de leur fille **Masha Anoush**, le 13 avril 2020 à Genève.

Kristina Zakaryan et Alexey Gorbunov ont la joie d'annoncer la naissance de leur fille **Anastasia**, le 17 mai 2020, à Nyon.

Sévane Garibian et Vincent Fontana ont la joie d'annoncer la naissance de leur fils **Idjevan Karel**, le 3 juin 2020 à Genève.

Toutes nos félicitations aux heureux parents.

DÉCÈS

M. Ayvaz Yelegen (frère de Garabed Yelegen), survenu le 15 mai 2020 en Allemagne.

Mme Nevrik Azadian, survenu le 26 mai 2020 à Genève.

Madame Claude Gloppe (mère de Dominique Bariguian et grand-mère de Jérôme et Nora Bariguian) décédée à Lyon le 30 mai 2020.

Toutes nos condoléances aux familles endeuillées.

DONS**Pour Artzakank**

A la mémoire de Mme Claude Gloppe
Famille Bariguian CHF 200.-

A la mémoire de Mme Nevrik Azadian
Famille Gurun CHF 100.-

Pour L'école Topalian

A la mémoire de Dr. Jacques Ohannessian
Vahram Mouradian CHF 200.-
Shoghig et Onnig Garibian CHF 200.-

A la mémoire de Mme Nevrik Azadian**Pour L'école Topalian**

Armik et Mihran Yeromian CHF 500.-
Maral et Najib Tabibi CHF 300.-
Famille Gurun CHF 100.-
Véronique et Fanny Grossen CHF 100.-

IMPORTANT!

Dernier délai pour l'envoi d'articles et de communications à publier dans notre prochain numéro:

20 août 2020

En cas de retard, veuillez prendre contact avec la rédaction **AVANT** cette date.

A L'ATTENTION DE NOS LECTEURS!

L'appel de cotisation que vous trouverez dans ce numéro est daté de mars 2020. Comme les années précédentes, il aurait dû être envoyé avec le numéro de mars/avril, mais celui-ci n'a pas pu être publié en raison des mesures de confinement annoncées par le Conseil fédéral. Ainsi, nous vous l'envoyons avec ce numéro en vous précisant que votre cotisation 2020 couvre la période novembre 2019 - décembre 2020.

La rédaction

Messes arméniennes en Suisse alémanique

Date	Heure	Lieu	Adresse
26.07.2020	14 30	Röm. Kath. Kirche	8600 Dübendorf ZH
16.08.2020	14 30	Kath. Kirche Nussbaumen	5415 Baden AG
23.08.2020	14 30	Röm. Kath. Kirche	9424 Rheineck SG
30.08.2020	14 30	Röm. Kath. Kirche	8600 Dübendorf ZH
06.09.2020	11 45	Kath. Kirche Bernrain	8280 Kreuzlingen TG

www.armenische-kirche.ch

Pfr.ShnorkTchekidjian Tel: 079/704 74 87

A la mémoire de Ayvaz Yelegen**Pour la Bibliothèque St. Grégoire**

Huguette et Vahé Gabrache CHF 200.-

Pour l'Eglise apostolique St. Hagop, Genève

Bayzar et Gülbenk Özalp EUR 100.-
Vilma et Garabed Yelegen EUR 200.-
Markrit et Sogomon Demir EUR 50.-
Doris et Bedros Yakoubian CHF 100.-
Sara et Artin Yelegen CHF 50.-
Un ami de Ayvaz Yelegen EUR 20.-

A la mémoire de Mme Nevrik Azadian**Pour la troupe de danse Sanahin**

Ani Mesrobian CHF 500.-

Pour la Bibliothèque St. Grégoire

Huguette et Vahé Gabrache CHF 300.-
Famille Daniel Papazian CHF 300.-

Pour l'Eglise apostolique St. Hagop, Genève

Huguette et Vahé Gabrache CHF 500.-
Famille Daniel Papazian CHF 200.-
Armik et Mihran Yeromian CHF 300.-
Vartuhi et Sarkis Cilacian CHF 50.-
Maral et Najib Tabibi CHF 300.-
Anahid Mesdjian CHF 200.-

ԺԸՆԵԻ ԵՒ ԼԵՄԱՆ ՇՐՋԱՆԻ
ՍՈՒՐԲ ՅԱԿՈԲ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ
ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻ

PAROISSE DE GENEVE
REGION LEMANIQUE
SAINT-HAGOP
EGLISE APOSTOLIQUE
ARMENIENNE

Տ Օ Ն Ա Ց Ո Յ Ց ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ Ս. ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՕԳՈՍՏՈՍ - ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2020

- ՀԱՔԱԹ 1 ՕԳՈՍՏՈՍ** - ՈՐԴԻՈՑ ԵՒ ԹՈՌԱՆՑ ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱԲՈՐՉԻՆ ՍԵՐՈՅ:
- ԿԻՐԱԿԻ 9 ՕԳՈՍՏՈՍ** - ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆ Ս. ԱՍՏՈՒԲՃԱԾՆԻ ՊԱՅՈՑ
- ՀԱՔԱԹ 15 ՕԳՈՍՏՈՍ**- ՏՕԼ ՇՈՂԱԿԱԹԻ՝ ԸՍՏ ՏԵՍԼԵԱՆ ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ԼՈՒՍԱԲՈՐՉԻՆ:
- ԿԻՐԱԿԻ 15 ՕԳՈՍՏՈՍ** - ՎԵՐԱՓՈԽՈՒԲՆ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՈՒԲՃԱԾՆԻ:
- ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 16 ՕԳՈՍՏՈՍ** - ՅԻՇԱՏԱԿ ՍԵՆԵԼՈՑ:
- ԵՐԵՃՇԱԲԹԻ 25 ՕԳՈՍՏՈՍ** - ՅՈՒԿԱԿԻՄԱՅ ԵՒ ԱՆՆԱՅԻ՝ ԾՆՈՂԱՑ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՈՒԲՃԱԾՆԻ:
- ԿԻՐԱԿԻ 30 ՕԳՈՍՏՈՍ** - ԳԻԻՏ ԳՕՏԻՈՅ ՍՐԲՈՒՅԻՈՅ ԱՍՏՈՒԲՃԱԾՆԻ:
- ՀԱՔԱԹ 5 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ** - ՆԻԿԻՈՅ ՍՈՒՐԲ ԺՈՂՈՎՈՅՆ 325 ԹՈՒԻՆ:
- ԵՐԵՃՇԱԲԹԻ 8 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ** - ՏՕԼ ԾՆԱԴԵԱՆ ՍՐԲՈՒՅԻՈՅ ԿՈՒՄԻՆ ՍԱՐԻԱՍՈՒ՝ ՅԱՆՆԱՅԵ:
- ԿԻՐԱԿԻ 13 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ** - ԽԱՉԿԵՐԱՑ՝ ՎԵՐԱՑՄԱՆ ԽԱՉ:
- ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 14 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ** - ՅԻՇԱՏԱԿ ՍԵՆԵԼՈՑ:
- ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 21 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ** - ՏՕԼ ԱՆԿԱՌՈՒԹԵԱՆ ՀՀ 1991 ԹՈՒԻՆ:
- ՀԱՔԱԹ 26 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ** - ՍՐԲՈՅՆ ԳԵՈՐԳԱՅ ԶՕՐԱՎԱՐԻՆ ԵՒ ՈՐԴԻՈՅ ՍԱՐՏԻՐՈՍԻՆ:
- ԿԻՐԱԿԻ 27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ** - ՏՕԼ Է ՎԱՐԱԳԱՅ ՍՐԲՈՅ ԽԱՉԻ:

ՉԱՏԿԱԿԱՆ ՃԱՇՈՒ ՊԱՏԱՐԱԳ ԺՆԵԻ ՍՈՒՐԲ ՅԱԿՈԲ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՄԵՉ

Այս տարուան Չատկական Աւագ Շաբաթուան տօնակատարութիւնները ամբողջութեամբ շնչուեցան Գորոնաժահրին բերած մահաբեր սարսափին պատճառով: Ամբողջ մարդկութիւնը աշխարհիս վրայ զգուշութեան պատճառով բանտարկուեցաւ տուններու մէջ եւ զրկուեցաւ Չատկական կարեւոր տերուական տօնակատարութիւններէն: Փառք կու տանք Աստուծոյ որ Կիրակի 12 Ապրիլ 2020-ին, Չատկական առաւօտեան ժամը 10:30-ին, Նախօրոք եղած կարգադրութեան համաձայն կրցանք եկեղեցի ըլլալ եւ Չատկական տօնին առթիւ Յատուկ ճաշու Պատարագ մատուցանել՝ առանձին: Պատարագի աւարտին Յոգ. Տ. Գուսան Վարդապետ Ալճանեան, կարդաց Վեհափառ Ամենայն Հայոց Հայրապետին Չատկական Պատգամը: Մէկ ժամ տեւողութեամբ ճաշու Պատարագը եւ Հայրապետին պատգամը ուղիղ սփռուեցաւ մեր ժողովուրդին, Չուիցերահայ Միութեան Նուիրեալ անդամներու կողմէ, որոնք սիրայօժար յանձն առին այդ պարտականութիւնը:

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՍՈՒՐԲ ՆԱՀԱՏԱԿՆԵՐՈՒ 105-ՐՈՐԴ ՏԱՐԵԼԻՅԻՆ ԱՌԹԻ ԱՂՕԹՔ Ս. ՅԱԿՈԲ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՄԵՉ

Մեր Սուրբ Նահատակներու 105-րորդ տարելիցին առթիւ աղօթք եւ բարեխօսութեան կարգ կատարուեցաւ, Ուրբաթ 24 Ապրիլ 2020-ին, ժամը 17:30-ին, Ժնեւի Սուրբ Յակոբ Մայր եկեղեցւոյ մէջ, ձեռամբ Առաջնորդական Տեղապահ՝ Յոգ. Տ. Գուսան Վարդապետ Ալճանեանի: Ցաւալի էր եւ Նոյնքան տխուր որ այս տարուան Ապրիլեան Սուրբ Նահատակներու Նուիրուած յիշատակութիւնը Հայրսուրբը առանձին կատարեց առանց մեր ժողովուրդին մասնակցութեան՝ առաջին անգամ ըլլալով Գորոնաժահրին բերած եւ կատարած աներին պատճառով:

Հայրսուրբը Հայերէն եւ ֆրանսերէն լեզուներով իր պատգամը փոխանցեց մեր ժողովուրդին: Արարողութիւնը եւ Հայրսուրբին խօսքը ամբողջութեամբ մէկ ժամ տեւողութեամբ ուղիղ սփռուեցաւ հայրութեան, Չուիցերահայ միութեան Նուիրեալ ու կամաւոր օժանդակութեամբ: Այս առթիւ մեր խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնենք մեր եկեղեցւոյ Ծխական խորհուրդի անունով եւ մեր կողմէ, Ատենապետ՝ Օր. Հիլտա Աւագեանին եւ Փոխ Ատենապետ՝ Րաֆֆի Կիրակոսեանին:

Պատրաստեց՝ Տէր Գուսան Վրդ. Ալճանեան

ԹՕՓԱԼԵԱՆ ԴՊՐՈՑ
 ECOLE TOPALIAN

Fondation Hagop D.Topalian: Route de Troinex 64, CH-1256 Troinex (Genève)
 ecole.topalian@centre-armenien-geneve.ch; www.centre-armenien-geneve.ch
 Rédaction Maral Wurry

No. 48

HOMMAGE À NEVRIK AZADIAN

C'est avec une profonde tristesse que les enseignantes et les élèves de l'école Topalian ont appris le décès de Nevrik Azadian ce 26 mai 2020.

L'école Topalian a perdu l'un de ses piliers, une enseignante inégalée, dévouée et toujours disponible pour ses élèves. Elle a transmis, durant 25 ans à des générations, son immense amour pour la langue et la danse arméniennes mais surtout son attachement à la Mère Patrie (Hayastan). Nous sommes fiers d'avoir eu à nos côtés une enseignante aussi passionnée, aimante et talentueuse, dont on peut garder le souvenir d'une femme remarquable.

Commemoration du 24 avril 2015

Թօփալեան դպրոցի ուսուցիչներն ու աշակերտները խոր ցավով ու ափսոսանքի զգացումով տեղեկացան Տիկին Նևրիկ Ազատյանի մահվան մասին:

Դպրոցը կորցրեց իր գլխավոր սյուներից մեկին, մի անզուգական ուսուցիչ՝ նվիրված հայապահպան գործին: 25 տարի շարունակ նա փոխանցեց սերունդներին իր անսահման սերը դեպի հայրց լեզուն, հայկական պարը և հատկապես իր սերտ կապը Մայր Հայաստանի հետ:

Մենք հպարտ ենք, որ ունեցել ենք այդքան բարեպաշտ, ջերմեռանդ եւ տաղանդավոր ուսուցիչ, որի մասին միշտ կհիշենք միայն հիացմունքով: Դպրոցում Տիկին Նևրիկի տեղը դատարկ կմնա, չնայած դպրոցի բոլոր անկյուններում, պահարաններում պահպանված են նրա կողմից ինսամբով եւ յուրահատուկ ձևով դասավորված գրքերն ու երեխաների հանդերձանքը՝ իր իսկ ձեռքով կարված: Նա կմնա ընդմիշտ մեր մեջ, մեր սրտերում:

Սիրելի Նևրիկ, շնորհակալություն ամեն ինչի համար, դու մեզ համար հիանալի օրինակ ես, մենք քո գծած ճանապարհին ենք հետեւելու: Քո բացակայությունը շատ զգալի է...

Դպրոցն իր վշտակցությունն ու մխիթարվելու խոհեմությունն է հայտնում Ազատյան ընտանիքի անդամներին եւ նրանց հարազատներին:

Վ. Դ.

Remise des diplômes aux élèves

Salon du Livre avril 2017
 présentation des costumes traditionnels arméniens

Nevrik laisse un grand vide dans notre école mais elle restera pour toujours parmi nous et dans nos cœurs.

Merci Nevrik d'avoir partagé ta passion et ton engagement avec nous. Tu es un modèle pour nous, tu nous as tracé le chemin à suivre. Tu vas nous manquer.

Une pensée à ta famille qui vient de perdre un être cher.

Vous pouvez aussi lire "L'École Topalian rend hommage à Nevrik Azadian" sur la page de l'école:

www.centre-armenien-geneve.ch/ecole-armenienne-topali

Nous remercions tous les parents qui ont envoyé des messages de condoléances dans le groupe whatsapp de l'école.

De jour en jour les restrictions dues au Coronavirus s'allègent et nous pourrons enfin reprendre nos activités. Nous vous invitons à garder un œil sur nos réseaux sociaux (voir plus bas) afin de rester informés de notre agenda.

Chers amis,

Nous venons récemment de récupérer notre «liberté» après plusieurs mois de confinement où le monde entier et son système se sont parés. Aujourd'hui nous revenons gentiment vers un semblant de normalité, espérant qu'une deuxième vague n'apparaisse pas... Sachez que votre comité a envisagé différents moyens possibles pour essayer de venir en aide à ceux qui en auraient eu besoin (livraison de courses, médicaments ou autres...). Nous nous sommes sentis impuissants car nous ne souhaitons pas propager l'épidémie au sein de notre communauté et ainsi avons appliqué les consignes de distanciation sociale imposées par le gouvernement suisse.

Le bagage historique de notre peuple (le génocide, la famine en Arménie, le tremblement de terre, l'exile et le départ à zero...) fait de nous des individus vaillants et persévérants, en quête de survie.

Nous espérons de tout cœur que vous et vos proches êtes en pleine santé. Ces derniers mois ont été exceptionnels, et espérons qu'ils le restent et que le temps permette à chacun de remonter la pente.

Sincèrement,
 Votre comité

Commémoration du génocide 24 avril 2020

Cette année, la commémoration a pris une toute autre tournure due au confinement. L'UAS a rassemblé virtuellement tout les acteurs de notre communauté, dont les associations et fondations arméniennes de Genève, et ont ensemble œuvré pour diffuser un communiqué de presse aux différents médias de Suisse romande et publier un avis mortuaire en souvenir des victimes, tout en faisant une donation à la Chaîne du Bonheur.

Il a été jugé juste de soutenir la Suisse face à cette pandémie en remerciant à son soutien aux orphelins arméniens en 1915.

Khorovadz Août 2020

Comme chaque année nous aurons le plaisir de nous retrouver lors d'un Khorovadz (*barbecue*) dans le jardin du Centre arménien de Genève.

Vous trouverez plus d'informations concernant la date exacte ainsi que d'autres détails sur nos réseaux sociaux (*voir plus bas*) et dans la newsletter du Centre arménien.

Nous nous réjouissons de vous retrouver tous en pleine forme pour revivre ensemble un moment de convivialité comme nous savons si bien le faire et qui nous a tant manqué.

Assemblée Générale Septembre 2020

Chers membres de l'Union Arménienne de Suisse,

En raison du confinement, l'assemblée générale qui aurait dû avoir lieu en mai 2020 n'a évidemment pas pu être organisée. De ce fait, nous vous convierons très prochainement par courrier postal à participer à celle-ci à la rentrée scolaire 2020.

Seuls les membres ayant payé leur cotisation annuelle 2020 recevront une invitation. Notez que votre présence à l'assemblée générale est importante afin de discuter de l'avenir de notre association.

Nous vous y attendons donc nombreux!

